

FOLKETINGET

Europaudvalget

Referat af 51. europaudvalgsmøde

Dato: fredag den 1. oktober 2021

Tidspunkt: kl. 11.00

Sted: vær. 1-133

Til stede: Henrik Møller (S), næstformand, Jens Joel (S), Rasmus Nordqvist (SF), Anne Sophie Callesen (RV), Søren Søndergaard (EL), Christoffer Aagaard Melson (V), Erling Bonnesen (V), Kim Valentin (V), Alex Ahrendtsen (DF), Orla Østerby (UFG) og Peter Seier Christensen (NB).

Desuden deltog: Finansminister Nicolai Wammen, justitsminister Nick Hækkerup, udlændinge- og integrationsminister Mattias Tesfaye.

Punkt 1. Rådsmøde nr. 3814 (økonomi og finans) den 5. oktober 2021

EUU alm. del (20201) – Bilag 832 (kommenteret dagsorden)

Finansministeren: Alle punkter forelægges til udvalgets orientering, og jeg henviser generelt til samlenotaterne om sagerne. Jeg har ingen bemærkninger til sagen om IMF- og G20-møderne samt sagen om investorerinformation for visse investeringsprodukter. Udvalget kan naturligvis som altid spørge til alle punkter.

1. Kommissionens pakke på forsikringsområdet – præsentation af forslag

– *Drøftelse*

KOM (2021) 0580, KOM (2021) 0581, KOM (2021) 0582

Rådsmøde 3814 – Bilag 1 (samlenotat side 2)

EUU alm. del (20201) – Bilag 563 (udvalgsmødereferat side 234, handlingsplan for kapitalmarkedunionen, herunder Solvens II behandlet i EUU 26/11-20)

Finansministeren: Ecofin-rådet skal have en førstedrøftelse af Kommissionens nye pakke på forsikrings- og pensionsområdet. Herefter indledes forhandlinger på teknisk niveau. Vi kommer naturligvis tilbage til sagen her i udvalget med henblik på, at der skal forelægges forhandlingsoplæg på et senere tidspunkt.

Det ene forslag omhandler en ændring af »Solvens II«-reglerne, der fastsætter de fælles rammer for forsikringselskaber i EU, herunder regler for tilsyn og kapitalkrav for selskaberne. En del pensionselskaber er også forsikringselskaber, og de skal derfor være underlagt »Solvens II«. For at sikre ensartede regler på området og dermed lige konkurrencevilkår har vi i Danmark valgt, at reglerne skal gælde for næsten alle typer pensionselskaber.

Forslaget har overordnet til formål at udvikle de eksisterende regler og lave målrettede justeringer. Forsikrings- og pensionsselskaberne skal bl.a. tilskyndes til at foretage flere langsigtede investeringer, herunder i den grønne omstilling. Reglerne skal også tage højde for renteudsving, og at renterne kan være meget lave – endda negative. Selskaberne skal være robuste over for renteudsving, der påvirker værdien af selskabernes aktiver og forpligtelser. Det skærper behovet for, at selskaberne er tilstrækkeligt polstrede med kapital.

Kommissionen vurderer for EU-landene samlet, at selskaberne vil have omtrent samme mængde eller mere fri kapital, når forslaget er indfaset. Det vil sige kapital, der ligger uden for kapitalkravene og kan investeres mere frit.

Det andet forslag lægger op til at indføre fælles EU-rammer for genopretning og afvikling af forsikringsselskaber. EU-landene skal således have nationale regler og værktøjer, så de kan håndtere, at et selskab kommer i problemer og bliver økonomisk nødlidende. Det vil sige, i tilfælde af at de risikerer at bryde krav om kapital m.v. og derfor må genoprettes eller afvikles. Hvert EU-land skal etablere en afviklingsmyndighed, som har ansvaret for at håndtere et nødlidende selskab. Selskabet skal udarbejde genopretningsplaner, der kan aktiveres hvis nødvendigt. Afviklingsmyndigheden skal desuden kunne nedskrive eller konvertere aktionærs og kreditorers tilgodehavende for at sikre, at et selskab har kapital nok til at kunne leve op til sine kapitalkrav og øvrige forpligtelser, der følger af aftalerne med kunderne. Dette princip – kaldet bail-in – er kendt fra EU-regler og danske regler om håndtering af bankkriser.

Pakken indeholder desuden en meddelelse om, at Kommissionen har valgt at udskyde et muligt forslag om at harmonisere nationale forsikringsgarantordninger i EU. Det vil sige ordninger, der i tilfælde af konkurs yder dækning til de sikrede.

Regeringen støtter generelt en revision af »Solvens II«, der udvikler de eksisterende regler. Regeringen støtter, at selskaberne skal kunne foretage flere langsigtede investeringer, herunder for at bidrage til den grønne omstilling. Samtidig er det generelt vigtigt, at selskabernes kapitalkrav fortsat afspejler deres reelle risici, bl.a. i den nuværende situation med lave renter. Kapitalkravene skal sikre, at selskaberne er robuste og kan leve op til deres forpligtelser over for deres kunder. Det er også vigtigt, at revisionen og reglerne giver merværdi, og at reglerne er proportionale og tager hensyn til selskabernes størrelse og risikoprofil.

Regeringen vil være opmærksom på, at nye EU-regler for nationale ordninger om genopretning og afvikling af disse selskaber tager højde for de eksisterende danske ordninger. Det er også vigtigt at sige, at pakken først kom onsdag i sidste uge, dagen inden vi sendte samlenotatet til udvalget. Vi vil nu vurdere forslagene nærmere, fastlægge en holdning og udarbejde grund- og nærhedsnotat, der forklarer og forholder sig nærmere til forslaget. Vi vender tilbage til sagen her i udvalget med henblik på at forelægge et forhandlingsoplæg forud for, at Rådet skal nå til enighed om forslaget.

Kim Valentin: Regeringen skriver, at man lægger vægt på, at der findes regler til at beskytte forsikringstager, hvis der kommer ufore i et forsikringsselskab. Man lægger vægt på at harmonisere garantiordninger på forsikringsområdet, så det tager hensyn til nationale ordninger. Det undrer mig, at man ikke lægger vægt på den grønne omstilling. Det vil man bare arbejde for. Og vi ved jo godt, at »arbejde for« ikke betyder »lægge vægt på«. Jeg ville have troet, at regeringen – der jo fokuserer

på at få den grønne omstilling i gang – ville lægge stor vægt på, at forsikrings- og pensionselskaber bidrager med langsigtede investeringer, herunder i den grønne omstilling.

Ifølge høringssvaret forventer Forsikring & Pension, at ændringerne af »Solvens II«-reglerne vil binde 8-10 mia. kr. af kapitalen. Det vil medføre, at afkastet til pensionstagerne vil falde. Vurderer regeringen, at Forsikring & Pensions forventninger holder stik?

Finansministeren: Vi har kun lige har modtaget materialet og vil gerne have lejlighed til at dykke dybere ned i det. Derefter vil vi selvfølgelig sende et grund- og nærhedsnotat med vurderinger af de enkelte forslag.

Regeringen mener, at det er grundlæggende fornuftigt, at solvensreglerne giver sikkerhed for ansvarlig drift af disse virksomheder. Men reglerne skal selvfølgelig ikke pålægge virksomhederne unødvendige byrder. Vi er optagede af, at vi med de nye regler tilfører merværdi, herunder muligheden for grøn omstilling.

Kim Valentin nævner udtryk som »lægge vægt på«, som vi bruger i forhandlingsoplæg her i udvalget. Vi er ikke så langt i processen endnu. Jeg vender tilbage til udvalget med et forhandlingsoplæg, og i den forbindelse vil regeringen tilkendegive, hvad vi lægger vægt på. Man skal ikke af det foreløbige materiale tolke, at vi ikke er optagede af den grønne omstilling. Det er vi bestemt, men vi befinder os stadig tidligt i processen.

2. Økonomisk genopretning i EU: Implementering af genopretningsfaciliteten (RRF) og rådsimplementerende beslutninger om EU-landenes genopretningsplaner

– *Status/udveksling af synspunkter*

KOM (2020) 0408, KOM (2021) 0584

KOM (2020) 0408 – KOM (2020) 0408 – svar på spm. 1 om genopretningsplanens påvirkning på modtagerlandenes bruttogæld, fra finansministeren

KOM (2020) 0408 – KOM (2020) 0408 – svar på spm. 2 om, hvordan udpeges de grønne og digitale projekter fra dansk side, der forventes finansieret gennem genopretningsfonden (Recovery and Resilience Facility), fra finansministeren

KOM (2020) 0408 – KOM (2020) 0408 – svar på spm. 3 om anvendelse af midler fra EU's genopretningsfond, fra finansministeren

KOM (2020) 0408 – KOM (2020) 0408 – svar på spm. 4 om efterlevelse af alle kriterierne indeholdt i art. 3 i forordningen om genopretningsfaciliteten, fra finansministeren

KOM (2020) 0408 – KOM (2020) 0408 – svar på spm. 5 om kommunikation om anvendelse af midler, fra finansministeren

KOM (2020) 0408 – KOM (2020) 0408 – svar på spm. 6 om manglende information af Europaudvalget om budgettering af midler, fra finansministeren

KOM (2020) 0408 – KOM (2020) 0408 – svar på spm. 7, om hvorfor regeringen ikke har et eneste initiativ vedrørende børn og uddannelse i genopretningsplanen indsendt til EU-Kommissionen, fra børne- og undervisningsministeren

KOM (2020) 0408 – KOM (2020) 0408 – svar på spm. 8, om manglende dialog og høring af interessenter i uddannelsessektoren forud for indleveringen af genopretningsplanen, fra børne- og undervisningsministeren

KOM (2020) 0408 – KOM (2020) 0408 – svar på spm. 9 om, hvordan processen og kontrolmekanismen er i forbindelse med udbetalinger til medlemslandene under genopretningsfaciliteten, fra finansministeren

KOM (2020) 0408 – Bilag 9 (Danmarks genopretningsplan iht. EU's genopretningsfacilitet)

EU-note (2020) – E 34 (EU-note af 15/4-21 om det europæiske semester og genopretningsplanen)

EU-note (2020) – E 16 (EU-nyt af 11/12-20 om løsning på budgetveto)

KOM (2020) 0408 – Bilag 8 (kopi af svar fra FIU vedr. skitsen til genopretningsplanen)

KOM (2020) 0408 – Bilag 6 (kopi af svar i FIU om dansk genopretningsplan om anvendelse af midler fra genopretningsfaciliteten)

KOM (2020) 0408 – Bilag 5 (Kopi af svar i FIU om udbetaling af midler fra genopretningsfaciliteten)

KOM (2020) 0408 – Bilag 4 (kopi af svar i SAU om forhandlingerne om genopretningsfonden i forhold til økonomisk støtte og EU's sortliste)
Rådsmøde 3814 – Bilag 1 (samlenotat side 16)
Videokonference 26/7-21 – Bilag 2 (skriftlige forelæggelse af vk økofin 26/7-21)
EUU alm. del (20201) – Bilag 401 (udvalgsmødereferat side 1098, FO vedr. genopretningsfaciliteten forelagt EEU 16/6-20)

Finansministeren: Ecofin-rådet skal igen gøre status over implementeringen af genopretningsfaciliteten.

Som udvalget ved, har Kommissionen siden medio juni løbende fremlagt vurderinger og forslag til beslutninger vedrørende de enkelte landes genopretningsplaner. Forslagene er blevet godkendt i Rådet, senest i forbindelse med ecofinrådsmødet den 6. september 2021. Kommissionen er nu også i gang med forudbetalinger til lande, der har fået godkendt deres planer.

På det kommende ecofinrådsmøde er der lagt op til at godkende Kommissionens forslag til rådsbeslutning om Malta. Det vil bringe det samlede antal godkendte planer op på 19. Maltas plan får topkarakter af Kommissionen på de fleste kriterier, herunder det vigtige kriterie om klimamål, og planen får en samlet positiv vurdering. Topkarakter på de fleste kriterier er en nødvendig betingelse for en samlet positiv vurdering.

Kommissionen vurderer bl.a., at alle tiltag i planen opfylder »do no significant harm«-princippet. Udgifterne til klimatiltag udgør ca. 54 pct. af planen, det vil sige mere end kravet om mindst 37 pct. Udgifterne til digitale tiltag udgør ca. 26 pct., det vil sige mere end kravet om mindst 20 pct. Planen indeholder klimatiltag såsom energieffektivisering af bygninger og mere bæredygtig transport. Planen prioriterer desuden tiltag til mere digitalisering af den offentlige administration, sundhedsvæsenet og retsvæsenet.

Regeringen kan tilslutte sig Rådets ventede godkendelse af Maltas plan i overensstemmelse med støtten til forhandlingsoplægget her i udvalget af 8. juli 2021 forud for ecofinrådsmødet den 13. juli 2021.

Regeringen er særlig optaget af, at alle landenes planer leverer konkret handling i forhold til den grønne omstilling. Regeringen finder det desuden – som udvalget ved, og som vi har haft lejlighed til at have nogle rigtig gode drøftelser om – meget vigtigt, at landene efterlever EU's fundamentale rettigheder og retsstatsprincipper. Vi lægger her stor vægt på, at Kommissionen anvender alle tilgængelige instrumenter til at sikre overholdelse af disse principper – det gælder særlig retsstatsmekanismen, som etablerer en forbindelse mellem retsstatsprincippet og udbetaling af EU-midler. Jeg har derfor gentagende gange understreget på ecofinrådsmøder – og senest den 6. september – at både regeringen og Folketinget lægger stor vægt på efterlevelse af retsstatsprincippet. Det gælder også vigtigheden af, at genopretningsplanerne følger op på relevante landespecifikke anbefalinger, herunder for at sikre effektiv anvendelse af genopretningsmidlerne.

Tilsvarende synspunkter er blevet fremhævet af en række andre lande. Kommissionen har noteret de meget klare og enslydende meldinger fra en række lande i Ecofin-rådet, herunder Danmark. Det er jeg tilfreds med. Det styrker Kommissionens mandat i det vigtige arbejde med retsstatsprincip-

pet. Jeg har derfor også en begrundet forventning om, at Kommissionen vil tage vores klare holdninger til sig og grundigt vurdere de kommende genopretningsplaner i det lys.

Kim Valentin: Inflationen i Tyskland er på 4,1 pct. Det er bekymrende, da inflation kan udhule effekten af genopretningsplanen.

Man vurderer, at genopretningsplanen vil medføre 8.000 flere i beskæftigelse i Danmark og et bnp-løft på 0,4-0,6 pct. Er det overhovedet realistisk? Har vi nok ledig kvalificeret arbejdskraft til det?

Det er bekymrende, at retsstatsmekanismen ikke er taget i brug endnu. Hvad er regeringens holdning til de foreløbige udkast og retningslinjer?

Finansministeren: Det er dette udvalg meget velkendt, at der pågår en retssag, som er anlagt af Polen og Ungarn, og som vi afventer resultatet af. Vi har fra dansk side interveneret i den sag med støtte til Kommissionen med henblik på, at vi forhåbentligt kan få en afgørelse, der bakker op om disse principper. Men vi er afhængige af domstolskendelsen.

Kim Valentin spørger, om vi får fuldt udbytte af de EU-midler, vi modtager til grøn omstilling og digitalisering. Vi har disponeret over midlerne på baggrund af en række brede aftaler med Folketingets partier. Vi har et stærkt fokus på grøn omstilling – af de 19 lande har vi det næsthøjeste grønne tal, kun lige akkurat overgået af Luxembourg. Også på digitalisering er vi langt fremme. Grøn omstilling og digitalisering er nogle af de vigtigste redskaber til at fremme vækst og jobskabelse i Danmark. Derudover vil resten af EU-landene – for at få del i disse midler – skulle lave tiltag for at fremme den grønne omstilling og digitalisering, som jeg håber og tror, at danske virksomheder kan tappe ind i og levere løsninger til. Så det handler ikke udelukkende om effekten af de penge, Danmark isoleret set modtager, men at indsatsen i hele EU kan komme Danmark og danske virksomheder til gode.

Vi følger selvfølgelig inflationen tæt.

Søren Søndergaard: Så vidt jeg forstår reglerne, har Kommissionen 2 måneder til at fremsætte en juridisk bindende retsakt efter indlevering af genopretningsplanen. Derefter skal retsakten godkendes i Rådet inden for samme måned. Det vil sige 3 måneder i alt. Polen indleverede sin genopretningsplan den 3. maj 2021, hvilket er betydeligt mere end 3 måneder siden. Hvad er årsagen til forsinkelsen? Forventer ministeren, at Polen vil få godkendt deres genopretningsplan?

Med tilstanden ved de polske domstole kan det være svært at forestille sig, at det er muligt at føre kontrol med brugen af pengene, og jeg vil derfor gerne bede ministeren bekræfte, at Danmark ikke kan godkende Polens genopretningsplan i Rådet. Jeg er selvfølgelig klar over, at vi nærmer os en konfrontation med Polen, bl.a. efter Polen i går udsendte en trussel, da en repræsentant for den polske regering udtalte, og jeg citerer: »We have a catalogue of [EU] initiatives we could block especially where unanimity is required, for instance, on taxation«. Det er fra EUobserver. Det vil sige, at Polen har opstillet en hel liste af EU-initiativer, som de kan blokere, hvis ikke de får udbetalt deres milliarder, på trods af at de ikke lever op til retsstatsprincipperne. Hvordan vil Danmark forholde sig til denne trussel?

Finansministeren: Kommissionens forslag til rådsbeslutningen for henholdsvis Ungarn og Polen er udsendt. Der pågår fortsat bilaterale drøftelser mellem Kommissionen og henholdsvis Ungarn og

Polen om vurderingen af landenes genopretningsplaner. Udviklingen i Polen og Ungarn de seneste par måneder – kombineret med politisk pres fra både Rådet og Parlamentet – har fået Kommissionen til at anlægge en hårdere linje for at sikre, at planerne indeholder tilstrækkelige tiltag relateret til retsstatsprincipper m.v. Det drejer sig bl.a. om at sikre et uafhængigt retsvæsen i Polen og om korruptionsbekæmpelse i Ungarn. Kommissionen signalerede over for Danmark, at de har bemærket de meget klare meldinger vedrørende overholdelse af retsstatsprincipperne, der er kommet fra bl.a. Danmark, men heldigvis også fra andre lande. Det styrker Kommissionens mandat i arbejdet med at sikre fremskridt i forhandlingerne med de to lande.

Det er rigtigt, som Søren Søndergaard siger, at det efterhånden har været en lang proces. Det er nok et udtryk for, at der er rigtig meget at drøfte. Jeg glæder mig over, at man fra Kommissionens side – med opbakning fra bl.a. Danmark – går meget konkret og kontant ind i arbejdet. Vi må afvente resultatet af drøftelserne med Polen og Ungarn. Jeg vil ikke sidde her i dag og tage stilling til en aftale, der ikke er fremlagt endnu, og som vi ikke kender indholdet af. Men man skal ikke være et øjeblik i tvivl om, at vi fra dansk side har gjort det meget klart, at både regeringen og det danske folketing lægger stor vægt på det. Det er jeg sikker på, at man også har noteret sig hos både vores polske og ungarske kolleger.

Kim Valentin: Der står, at midlerne fra genopretningsfaciliteten vil give ca. 8.000 ekstra i beskæftigelse. Men hvis vi ikke har 8.000 at beskæftige, hvor skal de mennesker så komme fra? Hvis ikke disse mennesker findes, kommer vi ikke til at se stigningen i bnp på 0,4-0,6 pct. Derudover risikerer vi – hvis inflationen stiger til tyske niveauer – at pengene bare bliver brugt på højere lønninger og ikke mere produktion som sådan. Og så ved vi jo godt, hvor vi er på vej hen.

Anne Sophie Callesen: Det fremgår ikke helt tydeligt, at regeringen støtter op om Kommissionens hårde linje, efter statsministeren i juni gav udtryk for, at Ungarn hører til i EU. Det er den slags håndfaste udmeldinger, der gør det muligt for lande som Ungarn og Polen at opstille lister over, hvad de vil blokere, når de ved, at de ikke vil møde pres den anden vej. Støtter man den hårde linje fra Kommissionen, eller mener man, at Kommissionens hårde linje er udtryk for den danske regerings meget klare udmeldinger? Det sidste synes jeg nok, man kan sætte spørgsmålstegn ved.

Finansministeren: Jeg er ked af, at man er i tvivl om, hvorvidt Danmark støtter op om Kommissionens hårde linje over for Polen og Ungarn. Det støtter Danmark i den grad op om. Jeg har endda tilladt mig at tilkendegive, at det ikke blot er regeringens holdning, men også det danske folketings holdning. Og det har man værdsat i Kommissionen; det er rart for dem at vide, at de har både Danmark og andre lande i ryggen. Jeg kunne ønske mig, at endnu flere lande var aktive i denne sag. Jeg tror visse lande har samme holdning som os, men uden at tage til orde for det. Det har vi gjort fra dansk side. Betyder det, at det er Danmarks fortjeneste alene, at Kommissionen indtager dette synspunkt? Nej, det tror jeg ikke. Men Danmark sidder ikke bare på sidelinjen, vi deltager aktivt i kampen, når det kommer til at give udtryk for vigtigheden af det. EU-møder kan jo somme tider være meget diplomatiske, og man kan være nødt til at pakke tingene lidt ind. Men vi har ikke pakket vores holdning ind; vi har sagt det meget klart.

Til Kim Valentin: Regeringen har fremlagt et reformforslag, der forhandles i Folketinget netop nu, som samlet set vil give 10.500 flere i varig beskæftigelse. I 2025 vil 70.000 flere være i varig beskæftigelse inklusive de 10.500. Der vil altså heldigvis komme mange flere hænder ud på arbejds-

markedet de kommende år. Det er rigtigt, at det går så godt i dansk økonomi lige nu, at mange virksomheder har svært ved at skaffe kvalificeret arbejdskraft. Det ændrer dog ikke på, at det i min bog er superpositivt, at vi med EU-midlerne kan sikre den grønne omstilling og digitalisering. Vi har i øvrigt præsentation af digitaliseringspartnerskabets anbefalinger om kort tid.

Søren Søndergaard: Én ting er retsstatsmekanismen, en anden er almindelige forvaltningsmæssige principper i EU. Der har vel altid været konsekvenser, hvis et land ikke kan føre kontrol med udbetalte midler, og det gælder vel også her. Måske kan man ikke forhindre forhåndsubbetalingen, men vil ministeren så arbejde for en særundersøgelse af Polens brug af midlerne? Det er jo slået fast af EU, at der er problemer med retsstaten i Polen, og vi risikerer, at pengene går til regeringens venner i stedet for til det, der var formålet – ligesom det skete i Ungarn.

Jeg er fuldstændig enig med ministeren i, at det var godt, vi i Folketinget skaffede et flertal for, at Danmark skulle rejse en retssag mod Polen. For det kunne andre ikke forhindre. Det har regeringen kunnet bruge til at lægge pres på Kommissionen. Forslaget er i øvrigt ikke trukket; det ligger bare i dvale, og det vil det gøre, så længe regeringen fortsætter den aktive indsats. Jeg vil gerne anerkende, at regeringen har udnyttet momentum og faktisk gjort et godt stykke arbejde.

For at sikre den brede opbakning også fremadrettet vil jeg gerne bede om, at regeringen ikke stemmer for godkendelse af Polens og Ungarns genopretningsplaner i Rådet, uden at vi på forhånd har diskuteret det i Europaudvalget.

Anne Sophie Callesen: Radikale Venstre istemmer Søren Søndergaards opfordring til regeringen.

Jeg anerkender bestemt også, at regeringen langt hen ad vejen har været tydelig om, at man ønsker, at Polen og Ungarn stepper op. Men meldingen om for alt i verden at holde Ungarn inden for Unionen var også tydelig. Det kunne godt have set kønnere ud.

Kim Valentin: I forlængelse af det, som Søren Søndergaard siger, kan jeg ikke lade være med at nævne, at jeg tidligere har spurgt ministeren, om man fra dansk side har forholdt sig til udkastet til retningslinjerne for anvendelse af retsstatsmekanismen. Hvordan har man i givet fald forholdt sig til det? Det har jeg ikke fået et klart svar på. Nu stiller jeg spørgsmålet skriftligt, og så forventer jeg at få et klart svar.

Finansministeren: Kim Valentins spørgsmål skal stiles til Udenrigsministeriet. Jeg er sikker på, at der vil blive givet et godt svar.

Kim Valentin: Ministeren siger, at arbejdsudbuddet vil blive udvidet frem til 2025, men ministeren glemmer at sige, at man tog det samme antal ud af arbejdsudbuddet med Arnepension. Det er først *fra* 2025, at det forventes, at der kommer flere ind i arbejdsmarkedet. Men vi snakker jo om perioden *frem* til 2025. Så der er på nuværende tidspunkt ikke udsigt til at kunne skaffe 8.000 mere i arbejdsudbud.

Finansministeren: Det er en misforståelse, at arbejdsudbuddet først vil blive øget fra 2025. På baggrund af de beslutninger, som Folketinget har truffet under skiftende regeringer, forventer vi, at den vedvarende beskæftigelse vil stige med 70.000 frem til 2025. I de ca. 70.000 personer indgår de 10.500 fra regeringsudspillet, og det er rigtigt, at en stor del af det antal svarer til dem, der er omfattet af Arnepensionsaftalen – en aftale, som gør det muligt for folk med mange år på arbejds-

markedet med slidsomme jobs at få en god alderdom uden at være slidt ned til sokkeholderne. Jeg er glad for at være en del af en regering, der har gennemført det. Jeg er helt med på, at Venstre mente, at det var en dårlig idé. Men der har vi så en forskellig holdning til tingene.

Angående Polens genopretningsplan har jeg sagt klart og tydeligt, hvad Danmark har støttet op om. Jeg vil ikke sidde her i dag og gisne om, hvad man måtte nå frem til i processen mellem Kommissionen og Polen. Men de danske holdninger står klart for alle. I den forbindelse vil jeg gerne takke Søren Søndergaard for bemærkningen om at diskutere godkendelsen af Polens og Ungarns genopretningsplaner i Europaudvalget. Man skal være opmærksom på, at regeringen i juli fik støtte til et generelt mandat, der indebærer, at Danmark kan tilslutte sig Rådets godkendelse af planerne for alle EU-lande – altså også for Polen og Ungarn – hvis Kommissionen godkender planerne og giver karakterer, der lever op til minimumskravene. Jeg håber, at dialogen mellem Kommissionen og eksempelvis Polen vil bære frugt, og jeg synes, vi skal forholde os til de konkrete planer, når vi når dertil.

Afhængig af hvilke programmer man modtager penge via, er det Revisionsretten og andre EU-instrumenter, der fører et tilsyn med det. Jeg håber og tror, at man kontrollerer ikke alene Polen og Ungarn, men alle lande for, om der bliver levet op til de betingelserne for at modtage støtten. Kommissionens arbejde med disse planer har været meget nidkært. Derudover er pengene blevet udbetalt løbende – det vil sige, at man ikke får udbetalt penge, hvis man ikke lever op til kravene undervejs. Om der er behov for yderligere tiltag, må vi jo vurdere løbende.

L *Mødet blev lukket.*

3. Europæisk semester 2021: Evaluering, vejen frem og kobling til genopretningsfaciliteten

– *Udveksling af synspunkter*

KOM (2020) 0408 – Bilag 9 (Danmarks genopretningsplan iht. EU's genopretningsfacilitet)

EUU alm. del (20201) – Bilag 494 (Danmarks konvergensprogram 2021)

EUU alm. del (20191) – Bilag 467 (erklæring fra eurogruppens uformelle møde 16/3-20 vedr. covid-19 tiltag)

EU-note (20201) – E 34 (EU-note af 15/4-21 om det europæiske semester og genopretningsplanerne)

EU-note (20201) – E 39 (EU-note om samråd om det europæiske semester)

Rådsmøde 3814 – Bilag 1 (samlenotat side 28)

KOM (2020) 0500 – Bilag 1 (skriftlig forelæggelse 19/6-20 af de landespecifikke anbefalinger)

EUU alm. del (20201) – Bilag 247 (udvalgsmødereferat side 1099, landespecifikke anbefalinger senest behandlet i EUU 8/6-20)

Finansministeren: Ecofin-rådet skal have en drøftelse af det europæiske semester, som er rammen for EU-samarbejdet om økonomisk politik. Semesteret har i 2020 og 2021 været domineret af håndtering af covid-19-krisen og har været koblet til arbejdet med EU-landenes genopretningsplaner. Genopretningsplanerne har været landenes primære rapportering til EU om økonomisk-politiske tiltag, og planerne har bl.a. skullet tage højde for de landespecifikke anbefalinger fra 2019 og 2020.

I 2021 blev der ikke vedtaget normale landeanbefalinger om diverse økonomisk-politiske udfordringer, men alene overordnede anbefalinger om landenes finanspolitik. Ecofin-rådet skal evaluere 2021-semesteret og drøfte, hvordan man fremadrettet sikrer det bedst mulige samspil mellem semesteret og arbejdet med genopretningsplanerne – f.eks. når det gælder at følge landenes arbejde med at gennemføre tiltagene i planerne og øvrige reformer. Drøftelsen ventes desuden at handle om at komme tilbage til en proces, som igen inkluderer landeanbefalinger om den bredere økonomiske politik, og som styrker fokus på økonomiske ubalancer.

Regeringen støtter et effektivt europæisk semester, der har fokus på genopretningsarbejdet og sunde europæiske økonomier, som har høj beskæftigelse og bæredygtig vækst, og som er robuste over for bl.a. kriser, som især har store konsekvenser for de svagest stillede grupper i samfundet. Regeringen arbejder fortsat for et stærkt fokus på udfordringer relateret til klima og grøn omstilling, genopretning og i det økonomiske samarbejde helt generelt. Regeringen støtter, at landene gennemfører målrettede finanspolitiske tiltag, afstemt med den sundhedsmæssige og økonomiske situation. I takt med at økonomierne kommer på sporet, bør der gradvist rettes fokus mod at sikre sunde og holdbare offentlige finanser for at være forberedt til nye kriser.

Kim Valentin: Regeringen er sammen med seks andre lande kommet med et indspil. Hvad skal det bruges til?

Økonomikommisæreren har antydnet, at andre instrumenter kan anvendes, f.eks. en fortolkende meddelelse om det nuværende regelsæt, som Kommissionen kunne fremsætte næste år som en form for quickfix. Hvilke forventninger har ministeren til en sådan fortolkende meddelelse, og hvilken yderligere fleksibilitet i regelsættet kan det forventes at medføre?

Er det realistisk, at medlemslandene efter en ophævelse af den generelle undtagelsesklausul 1. januar 2023 vil være i stand til at afvikle på den offentlige bruttogæld i det tempo, som stabilitets- og vækstpagten foreskriver?

Finansministeren: Kim Valentin spørger til det brev, som Danmark er medunderskriver på. Vi skriver – i alt stilfærdighed – at vi er optagede af, at man også fremadrettet kan udvikle alle EU-landene i en fornuftig retning. Vi mener, at man stadig skal have mulighed for at bruge redskaber til vækst og grøn omstilling, også på vej ud af krisen – *men* at man i takt med, at vi kommer ud af krisen, får et stærkere fokus på budgetdisciplin. Én ting er, at man fører en meget ekspansiv finanspolitik, når man er i en stor krise, som vi er nu – det har vi også gjort i Danmark. Men når man begynder at komme tilbage på rette spor, bør man efter min mening have fokus på budgetansvarlighed. Det er den grundlæggende værdi, de seks underskriverlande deler.

Jeg vil ikke tage forskud på, hvad Kommissionen måtte komme med. Vi afventer de konkrete udspil, og så forholder vi os til dem.

Kim Valentin: Venstre vil være positivt indstillede over for budgetdisciplin.

4. Status på gennemførelse af EU-instrument til understøttelse af nationale lønkompensationsordninger (SURE)

– Status/udveksling af synspunkter

KOM (2021) 0596

KOM (2020) 0139 – KOM (2020) 0139 – svar på spm. 1 om, hvilke vilkår der kommer til at gælde for lånene i lønkompensationsordningen (SURE), fra finansministeren

KOM (2020) 0139 – KOM (2020) 0139 – svar på spm. 2 om, hvorvidt der stadig vil være behov for de nationale garantier for Kommissionens lånoptag til finansiering af SURE, hvis EU's budgetloft hæves som led i oprettelsen af en covid-19-genopretningsfond, fra finansministeren

KOM (2020) 0139 – KOM (2020) 0139 – svar på spm. 3 om, hvilke sundhedsrelaterede tiltag på arbejdspladsen der kan finansieres via SURE, fra finansministeren

KOM (2020) 0139 – KOM (2020) 0139 – svar på spm. 4 om udbetalinger/udstedelser under SURE, fra finansministeren

KOM (2020) 0139 – Bilag 5 (opfølgning på skriftlig forelæggelse 22/9-20 vedr. SURE)

KOM (2020) 0651 – Bilag 3 (opfølgning på skriftlig forelæggelse vedr. midlertidig støtte til Ungarn (SURE))

KOM (2020) 0139 – Bilag 4 (samlenotat og skriftlig forelæggelse vedr. implementering af SURE)

Rådsmøde 3814 – Bilag 1 (samlenotat side 36)

KOM (2020) 0651 – Bilag 1 (samlenotat vedr. midlertidig støtte til Ungarn (SURE))

KOM (2020) 0754 – Bilag 2 (skriftlig forelæggelse vedr. nationale lønkompensationsordninger i Irland (SURE))

EUU alm. del (20191) – Bilag 629 (udvalgsmødereferat side 809 FO, forhandlingsoplæg vedr. SURE forelagt EEU 6/4-20)

EUU alm. del (20191) – Bilag 780 (udvalgsmødereferat side 951, senest behandlet i EEU 19/5-20)

Finansministeren: Ecofin-rådet ventes at gøre status over EU's instrument til lån til nationale lønkompensationsordninger, bedre kendt som SURE. SURE-lånene kan samlet set udgøre op til 100 mia. euro. Indtil videre har i alt 19 EU-lande ansøgt og modtaget lån for samlet 94,3 mia. euro, hvoraf 89,6 mia. euro er udbetalt på nuværende tidspunkt. Kommissionen har generelt været i stand til at optage lån til lave renter og en løbetid på mellem 5 og 30 år. Modtagerlandene kan låne på tilsvarende vilkår, herunder lave renter.

Regeringen kan tage status over dette område til efterretning.

Kim Valentin: Både Ungarn og Polen har fået andel i disse penge. Grundlaget for at få udbetalinger er, at der ikke må foretages diskriminering af mindretal. Hvordan kan de så overhovedet have fået penge?

Finansministeren: I SURE-forordningen fremgår det – efter bl.a. en aktiv dansk forhandlingsindsats – at der lægges til grund, at modtagerlande respekterer grundlæggende rettigheder, herunder princippet om ikkediskrimination. Kommissionen har bekræftet, at modtagerlandenes tiltag under SURE efterlever grundlæggende rettigheder. SURE-forordningen betinger ikke i sig selv lån på, at modtagerlandene efterlever grundlæggende rettigheder, herunder princippet om ikkediskrimination.

Der er ikke hjemmel i EU-traktaten til at indføre en mekanisme, der direkte kobler brud på grundlæggende rettigheder med økonomiske sanktioner. Retsstatsprincippet i SURE-forordningen muliggør ikke i sig selv suspendering af midler, hvis modtagerlande ikke efterlever retsstatsprincippet. EU's retsstatsmekanisme skaber – når den forhåbentlig snart er aktiveret – en kobling mellem EU-budgettet og overholdelse af retsstatsprincippet. Mekanismen vil kunne aktiveres over for nye EU-midler som forpligtes fra og med den 1. januar 2021. Det omfatter lån under SURE forpligtet fra 1. januar 2021 og frem. Men ikke lån forpligtet før denne dato.

Søren Søndergaard: Jeg tillader mig lige at repetere forløbet om SURE. Vi havde emnet oppe her i Europaudvalget den 6. april 2020. Enhedslisten stemte imod forhandlingsoplægget, fordi vi ikke syntes, at garantierne var stærke nok for, at retsstatsprincipperne blev overholdt. Det forlangte vi på mødet, og ifølge referatet sagde ministeren på det møde, at man da gik ud fra, at landene ville leve op til EU's bestemmelser og værdier. Men af samlenotatet fremgår det, at man ikke blot går ud fra det. Det fremgår af samlenotatet, at regeringen har sikret, at der lægges til grund, at EU-lande, som modtager den finansielle assistance, respekterer EU's grundlæggende rettigheder, som også omfatter enhver form for diskrimination.

Det er jo virkelig godt. Havde regeringen sagt det den 6. april 2020, havde vi støttet forhandlingsoplægget. Det sagde man ikke. Men man gjorde det alligevel. Jeg er taknemmelig – vores ønske blev opfyldt i sidste ende. Men nu er det store spørgsmål, hvad den sætning så betyder? Betyder den absolut ingenting? Hvis ikke det kan føre til, at man blokerer for, at den tredjestørste modtager af SURE-midler – nemlig Polen – rent faktisk ikke får pengene, hvad betyder det så? Der er nødt til at være en garanti for, at de bliver anvendt i overensstemmelse med EU's grundlæggende værdier og almene regler i øvrigt.

Finansministeren: Mit svar bliver en gentagelse af det, jeg sagde tidligere: For så vidt angår de grundlæggende rettigheder i SURE-forordningen fremgår det efter bl.a. en aktiv dansk forhandlingsindsats, at der lægges til grund, at modtagerlande respekterer grundlæggende rettigheder, herunder princippet om ikkediskrimination. Kommissionen har bekræftet, at modtagerlandenes tiltag under SURE efterlever grundlæggende rettigheder. SURE-forordningen betinger ikke i sig selv lån på, at modtagerlande efterlever grundlæggende rettigheder, herunder princippet om ikkediskrimination. Der er ikke hjemmel i EU-traktaten til at indføre en mekanisme, der direkte kobler brud på grundlæggende rettigheder med økonomiske sanktioner. SURE-forordningen muliggør ikke i sig selv suspendering af midler, hvis modtagerlande ikke efterlever retsstatsprincippet, *men* EU's retsstatsmekanisme skaber – når den forhåbentlig snart er aktiveret – en kobling mellem EU-budgettet og overholdelse af retsstatsprincippet. Mekanismen vil kunne aktiveres over for nye EU-

midler, som forpligtes fra og med 1. januar 2021, og det omfatter lån under SURE forpligtet fra 1. januar 2021 og frem, men ikke lån forpligtet før denne dato.

Kim Valentin: Jeg hører ministeren sige, at retsstatsprincippet ikke gælder, og vi bare kan udbetale penge, indtil vi har retsstatsmekanismen på plads. Og det er jo ikke rigtigt, fordi det er jo en del af aftalen. For mig lyder det, som om ministeren taler udenom – man vil helst ikke røre ved dette spørgsmål. Men det er ikke behageligt at være vidne til, at Polen har fået 8 mia. euro udbetalt i SURE, samtidig med at der sker en klar diskriminering af LGBTI+. Derudover er dommerne i Polen underlagt et voldsomt pres. Så det er fint nok, at retsstatsmekanismen er på vej. Men de har altså fået 8 mia. euro, og skal de penge betales tilbage eller ej? For der sker en klar diskriminering af et mindretal i Polen.

Finansministeren: Kim Valentins spørgsmål skal stiles til Udenrigsministeriet. Jeg er sikker på, at der vil blive givet et godt svar.

5. Internationale møder: Forberedelse af G20- og IMF-møder, 12.-14. oktober 2021

– Godkendelse

Rådsmøde 3814 – Bilag 1 (sammenotat side 42)

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

Kim Valentin: Hvad prioriterer regeringen her? Der er ikke lagt vægt på noget i regeringens holdning. Hvorfor prioriterer man ikke f.eks. klima eller techskat?

Vil ministeren give en status over det globale vaccinesamarbejde?

Vil ministeren give en status over arbejdet med en digital skat?

Anne Sophie Callesen: Jeg har tidligere spurgt udenrigsministeren om vaccinedeling, og jeg fik at vide, at vi har doneret 3 millioner doser til udviklingslande gennem COVAX. Og selv om det er godt, er det ikke godt nok, når vi ser på ambitionsniveauet på europæisk plan. For at sige det lige ud handler det jo ikke kun om solidaritet – det handler også om vores egne interesser. Ministeren taler, som om vi nu er på vej ud af krisen, og det er vi også – herhjemme. Vi render rundt og giver hinanden hånden og går uden mundbind. Men så længe vi ikke har fået en større udrulning af vacciner, kan den virkelighed kan meget hurtigt ændre sig igen, når der kommer nye mutationer i resten af verden.

Regeringen finder det afgørende, at der er global adgang til billige og effektive vacciner – jeg bliver nødt til at sige: Det er der ikke, og det bliver der ikke, medmindre lande som Danmark også stepper op. Og det er ikke for at sige, at det ikke er godt, at vi har delt 3 millioner vacciner – det er godt. Det er også godt, at Kommissionen lægger op til at dele 200 millioner, men det er altså med en tidsfrist, der hedder midten af næste år. I mellemtiden kan et stort antal mutationer være dukket op i den del af verden, som ikke er vaccineret. Når man finder det afgørende, at der er global adgang til billige og effektive vacciner, vil man så presse på fra dansk side for, at både tidsfristen og antallet af vacciner delt gennem COVAX bliver mere ambitiøst?

Finansministeren: Der er ingen tvivl om, at covid-19 ikke alene angår Danmark. Det angår hele verden, og vi er gensidigt afhængige af hinanden som verdenssamfund. Derfor synes vi, det er rigtig fornuftigt, at man arbejder målrettet på, at man i hele verden får adgang til vacciner. Det gælder ikke mindst nogle af de fattige lande, som har nogle af de største udfordringer. Når det er sagt, er vaccinedelen ikke umiddelbart en del af finansministerens ressort, bort set fra når der skal betales for dem. Ellers hører det til hos andre ministre, og de vil bedre kunne redegøre for, hvilke overvejelser man har i den sammenhæng.

Til Kim Valentin: Danmark deltager ikke i G20-møderne endnu. Til gengæld er vi aktive, når EU fastlægger sin position, og der lægger vi meget stor vægt på klimaindsatsen og løsninger på det digitale. Jeg tror ikke, at de EU-lande, som sidder ved bordet ved G20-møderne, er et sekund i tvivl om, hvad Danmark lægger vægt på. Jeg håber heller ikke, Kim Valentin er i tvivl om det. Det er rigtig gode, danske synspunkter, som vi arbejder for. Men Søren Søndergaard har jo ret i, at der nok går lidt tid, inden vi får plads ved bordet. Indtil da prøver vi at påvirke andre, der sidder med til møderne, til at støtte op om danske synspunkter.

Når det kommer til digital beskatning: 134 af de 140 lande, der deltager i OECD-arbejdet, blev i sommer enige om en principaftale med afsæt i et ambitiøst amerikansk udspil og med støtte fra G7 – som vi heller ikke er en del af, og det vil tage endnu længere tid, før vi kan være med i den sammenslutning. Aftalen skal danne rammerne for fremtidens internationale skattesystem. Principaftalen i OECD er et historisk gennembrud, og gennemførelsen af aftalen vil betyde, at ingen større multinationale selskaber vil kunne undslå sig at betale skat.

Aftalen indebærer en global minimumsbeskatning på mindst 15 pct., som er en solid løsning på at få stoppet den skadelige skattekonkurrence mellem landene. Aftalen indebærer også, at de allerstørste og mest profitable globale koncerner, herunder de største techgiganter, fremover skal betale en del af deres skat der, hvor de tjener deres penge.

Skatteministeren har redegjort for aftalen i forbindelse med sin tekniske gennemgang den 16. september, og jeg kan i øvrigt henvise til den fortløbige orientering, som skatteministeren har sendt udvalget umiddelbart efter, at principaftalen var på plads. OECD-landene mødes igen den 8. oktober 2021 med henblik på at nå frem til en endelig aftale.

De øvrige spørgsmål fra Kim Valentin vil jeg svare på skriftligt.

Anne Sophie Callesen: Jeg er klar over, at vaccinedeling som sådan hører under udenrigsministerens ressort. Men jeg går ud fra, at du som finansministeren ikke er interesseret i endnu en meget dyr nedlukning. Derfor opfordrer jeg ministeren til at være tydelig omkring Danmarks villighed til at investere mere i vaccinedeling for at undgå en situation, der ender med at blive dyrere for os selv på lang sigt. Det kom ministeren noget let om ved at henvise til udenrigsministeren.

Finansministeren: Danmark bidrager også til den internationale vaccineindsats, fordi vi mener, at det er vigtigt, at så mange som muligt bliver vaccineret, også i resten af verden. Vi er ikke en øde ø, og sker der mutationer et sted, kan det berøre os. Derudover er der det humanitære aspekt – ikke mindst fattige lande har svært ved at give den samme hjælp til borgerne, som vi heldigvis kan i Danmark, og derfor vil vi gerne hjælpe der.

6. Rådskonklusioner om international klimafinansiering

– Godkendelse

Rådsmøde 3814 – Bilag 1 (sammenotat side 46)

Finansministeren: Det står klart, at fremskridt på international klimafinansiering bliver afgørende for, at COP26 i Glasgow bliver en succes. De nyeste tal fra OECD viser desværre, at de udviklede lande samlet set ikke er på rette vej til at nå målet om at mobilisere 100 mia. dollars årligt fra 2020 til klimafinansiering i udviklingslandene. Især finansiering til klimatilpasning i de fattigste udviklingslande og små østater, der bliver hårdest ramt af klimaforandringerne, halter bagefter. Udkastet til konklusioner fremhæver, at EU og EU-landene fortsat er den største bidragsyder til international klimafinansiering, og siden 2013 har EU mere end fordoblet bidraget. Det er selvfølgelig positivt, men der er brug for, at de udviklede lande gør mere.

Derfor har regeringen arbejdet for, at rådskonklusionerne om klimafinansiering sender et klart signal om, at EU og EU-landene forpligter sig til fortsat at øge deres bidrag. Det fremgår af udkastet, at der er behov for at øge finansiering til klimatilpasning samt at opnå en bedre balance mellem drivhusgasreduktionsindsatser og klimatilpasning særligt for de mindst udviklede lande og små østater. Det har regeringen presset på for, og det gør vi med udgangspunkt i de ambitiøse mål for dansk klimabistand i regeringens forslag til finanslov, som statsministeren fremlagde på FN-generalsekretærens klimamøde i september.

Vi har i finanslovsforslaget afsat 3,4 mia. kr. til den grønne bistand, hvoraf omkring 2,7 mia. er dedikeret til klimafinansiering. Vi har sat en ny målsætning om, at mindst 25 pct. af bistanden til udviklingslandene skal gå til klimaindsatser. Det vil i 2023 svare til ca. 3,75 mia. kr. Dertil kommer de ca. 3-4 mia. kr., som vi hvert år mobiliserer både offentligt og privat. Det betyder, at vi samlet set forventer, at Danmark fra 2023 vil bidrage med mellem 7 og 8 mia. kr. årligt til det globale klimafinansieringsmål.

Desuden lægger vi op til en ambitiøs målsætning om, at mindst 60 pct. af klimabistanden afsat på finansloven skal gå til klimatilpasning. Det er et stærkt bidrag, og FN's generalsekretær har fremhævet Danmarks udmelding som et eksempel på lederskab, som andre donorlande bør følge. Vi kan og skal bruge vores indsats til at trække andre lande med. I den forbindelse er det positivt, at præsident Joe Biden nu har meldt ud, at han ønsker at fordoble USA's bidrag til klimafinansiering i 2024.

Konklusionerne nævner samtidig en række bredere prioriteter relateret til klimafinansiering. EU bekræfter sin støtte til en hurtig og ambitiøs implementering af Parisaftalen. Det fremhæves, at EU med det øgede 2030-klimamål og det stærke klimafokus i MFF'en og genopretningspakken har sat handling bag ord, og derfor kan EU gå til COP26 med et stærkt udgangspunkt i forhold til at opfordre Parisaftalens parter til at øge deres egne klimaindsatser.

Konklusionerne henviser til vigtigheden af at gøre finansieringsstrømme konsistente med grøn omstilling og modstandsdygtig over for klimaforandringer. Her fremhæves EU's strategi for bæredygtig finansiering og fremskridt, taksonomien for bæredygtige investeringer samt håndtering af klimarelaterede risici i det finansielle system.

Det slås desuden fast, at der er behov for at engagere multilaterale og regionale udviklingsbanker, hvilket er en dansk prioritet. Ligeledes fremhæves vigtigheden af finansministrenes klimakoalition og samarbejdet om at integrere klimahensyn i finansministeriernes økonomiske værktøjskasse. Her leder Danmark et arbejdsbord om udvikling af grønne økonomiske regnemodeller, som jeg har haft lejlighed til at præsentere i klimakoalitionen af finansministre, og jeg er glad for at arbejdet, vi gør her i Danmark, anerkendes.

Udkastet fremhæver også, at EU vil engagere sig konstruktivt i drøftelserne om et nyt klimafinansieringsmål for perioden efter 2025. Vi ved endnu ikke, hvordan den proces vil forløbe, men regeringen vil selvfølgelig inddrage Folketinget, når vi ved noget mere konkret om det.

Regeringen støtter rådskonklusionerne. Det er positivt, at EU rykker sig fremad, og jeg kan forsikre udvalget om, at regeringen har presset på, for at EU tager mere ansvar, når det kommer til klimafinansiering. Den aktive rolle, som Danmark spiller på dette område, er noget af det, der bliver lagt mærke til ude i verden, og det bruger vi offensivt til at præge EU's fælles linje.

Kim Valentin: Finansieringen er alt for tynd i øjeblikket. Der er for få penge. Det er næsten ikke til at få fat i grønne obligationer. Der bør gøres noget. Alligevel lægger regeringen ikke vægt på noget i prioriteringerne. Jeg vil gerne høre, hvorfor man ikke »lægger vægt« på noget i denne sag.

Rasmus Nordqvist: Det er rigtig godt, at man fra dansk side presser på for, at vi tager mere ansvar i EU, og jeg vil også gerne rose regeringen for deres nye fokus på, at klimatilpasning skal højere op på dagsordenen. Klimatilpasning er nemlig helt, helt afgørende.

Spørgsmålet er så: Hvad er klimafinansiering? Jeg vil gerne opfordre til, at man tager beslutninger truffet helt tilbage i Rio de Janeiro i 1992 alvorligt. Klimabistand skal være additional – altså midler, der lægges oven i de fattigdomsbekæmpende midler. Jeg ved, regeringen har en anden holdning, så ministeren behøver nærmest ikke en gang replicere på det.

Når regeringen beder om en opgørelse af klimafinansieringen, indebærer det så den reelle klimafinansiering, eller indebærer det også diverse lån, som flere endog er begyndt at kalde klimabistand? Altså lån og investeringer på stort set almindelige markedsvilkår. Ønsker regeringen en reel opdeling? Det ville være fornuftigt, så tingene ikke bliver blandet sammen. De 100 mia. dollars, vi har lovet, er jo ikke markedsvilkårsinvesteringer.

Er det en prioritet for regeringen, at man i forhandlingerne om klimafinansiering efter 2025 fastsætter nogle ordentlige regler, så der i opgørelserne skelnes mellem markedsinvesteringer og reel klimabistand? Og vil man rette op på fejlen med manglende byrdefordeling, der blev begået i København, da man indgik aftalen om de 100 mia. dollars?

Finansministeren: Tak for de pæne ord om regeringens indsats, og tak til Socialistisk Folkeparti og andre partier for at være så stærkt engagerede i denne dagsorden. Det er rigtig vigtigt, at vi i Danmark står sammen om at få dette højere op på dagsordenen – også internationalt.

NOT Hvad angår opgørelsen af de 100 mia. dollars, så er det både private og offentlige midler. Regeringen øger den offentlige bistand markant. Vi sender en opgørelse over, præcis hvordan vi sammensætter det.

Jeg henviser til udviklingsministeren, hvad angår regeringens prioriteter fremadrettet.

Kim Valentin: Kan ministeren belyse, hvem kredsen af bidragsydere skal udvides til i forhold til drøftelse om kollektive klimafinansieringsmål efter 2025?

NOT Finansministeren: Det vil jeg svare på skriftligt.

7. Udskydelse af EU-regler om investorinformation for visse investeringsprodukter (PRIIPS og UCITS Quick Fix)

– *Tidlig forelæggelse*

KOM (2021) 0397, KOM (2021) 0399

Rådsmøde 3814 – Bilag 1 (samlenotat side 50)

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

Kim Valentin: Jeg sender skriftlige spørgsmål.

8. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

9. Siden sidst

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

Punkt 2. Rådsmøde nr. 3816 (retlige og indre anliggender) den 7.-8. oktober 2021

EUU alm. del (20201) – Bilag 832 (kommenteret dagsorden)

Justitsministeren: Udvalget har fået tilsendt samlenotater om sagerne på dagsordenen for rådsmødet. Det er det første rådsmøde under det slovenske formandskab, og der er lagt op til en forholdsvis kort dagsorden med fire sager på Justitsministeriets område. To af sagerne er omfattet af retsforbeholdet.

1. Den digitale dimension af efterforskning af seksuelt misbrug af børn – udfordringer og vejen frem

– *Politisk drøftelse*

KOM (2020) 0607

Rådsmøde 3816 – Bilag 2 (samlenotat side 2)

Justitsministeren: Jeg forventer, at fokus vil være rettet mod de konkrete udfordringer, der er forbundet med at efterforske seksuelle krænkelser af børn i den digitale sfære. Drøftelsen vil dog også have et bredere sigte, der vedrører retshåndhævende myndigheders adgang til data, og hvordan man mere konkret kan sikre disse myndigheder en operationelt tilstrækkelig mængde data til bl.a. at beskytte de mest sårbare personer i vores samfund.

Drøftelsen skal ses i lyset af Kommissionens strategi fra juli sidste år om en mere effektiv bekæmpelse af seksuelt misbrug af børn, bl.a. gennem styrket forebyggelse, efterforskning og bistand til ofre. Strategien indeholder to hovedspor: Det ene spor retter sig mod vedtagelse af ny EU-lovgivning om effektiv bekæmpelse af seksuelt misbrug af børn på nettet, mens det andet spor angår en eventuel oprettelse af et europæisk center til forebyggelse og bekæmpelse af seksuelt misbrug af børn.

Det er forventningen, at Kommissionen – i overensstemmelse med strategien – vil præsentere et lovgivningsforslag den 1. december 2021. På nuværende tidspunkt tyder det på, at forslaget *ikke* vil være omfattet af retsforbeholdet – det vil sige, at Danmark vil være bundet af de nye regler.

Det er regeringens generelle linje, at vi bakker op om dette arbejde i EU, herunder for så vidt angår yderligere initiativer, der kan være med til at styrke den grænseoverskridende håndhævelsesindsats og informationsudveksling for at forebygge og bekæmpe seksuelt misbrug af børn. Regeringen hilser desuden en bredere drøftelse af retshåndhævende myndigheders adgang til data varmt velkommen. Vi har i september selv forsøgt at rejse denne dagsorden i forbindelse med verserende sager ved EU-Domstolen. Det har vi gjort med henblik på at få en afklaring af, hvor vi står i relation til adgang til logningspligtige data.

For så vidt angår logningsområdet generelt, er det i regeringens øjne afgørende, at der i EU-regi arbejdes på at finde en mere langsigtet løsning vedrørende logning. Én løsning, som giver de retshåndhævende myndigheder de allerbedste muligheder for effektivt at forebygge og bekæmpe kriminalitet. Det er også noget af det, jeg vil lægge vægt på under drøftelsen, og som vi i regeringen i

Øvrigt vil kæmpe for generelt, både når det gælder dialogen med Kommissionen, men også i forbindelse med verserende sager ved Domstolen.

Kim Valentin: Det antydes i fremlæggelsen, at der muligvis kan være grundlovmæssige overvejelser. Men samtidig står der, at der ikke er nogen lovmæssige eller økonomiske konsekvenser. Hvordan kan de to ting hænge sammen?

Justitsministeren: Diskussionen på dette rådsmøde er ikke forpligtende. Måtte der komme lovgivningsinitiativer, så forholder vi os til indholdet af dem. Om det kan rejse potentielt grundlovmæssige overvejelser, kommer helt an på indholdet. Vi er opmærksomme på det i processen, og så fordi det er noget, vi har talt om ved tidligere lejligheder.

2. Varetægtsfængsling før dom

– Politisk drøftelse

Rådsmøde 3816 – Bilag 2 (samlenotat side 5)

Justitsministeren: Siden oversendelsen af samlenotatet er der kommet nærmere oplysninger om formålet med den politiske drøftelse. Formandskabet har lagt op til, at ministrene skal drøfte minimumsstandarder for materielle forhold og processuelle rettigheder under varetægtsfængsling. Der er desuden lagt op til at drøfte eventuelle EU-initiativer på området med henblik på at forbedre forholdene under varetægtsfængsling samt øge brugen af alternative foranstaltninger.

Drøftelsen skal ses som led i, at varetægtsfængsling har været et tilbagevendende emne i forbindelse med tidligere rådskonklusioner og drøftelser i RIA-sammenhænge. Emnet var også i maj genstand for drøftelser på arbejdsgruppeniveau i Rådet foranlediget af et spørgeskema fra Kommissionen.

Op til rådsmødet har Kommissionen fremlagt et non-paper, som udgør afsættet for drøftelsen. Det konkluderes bl.a., at der er flere medlemsstater, som ikke i tilstrækkelig grad overholder de forpligtelser, som følger af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK). Det fremhæves endvidere, at forskellene i reguleringen af varetægtsfængsling før dom på tværs af medlemsstaterne kan påvirke samarbejdet mellem medlemsstaterne på det retlige område. Samlet set finder Kommissionen derfor, at minimumsstandarder for materielle forhold og processuelle rettigheder under varetægtsfængsling før dom kan udgøre en potentiel løsning til at sikre overholdelse af internationale forpligtelser og smidigere udleveringsprocesser mellem medlemsstaterne.

Regeringen stiller sig umiddelbart kritisk over for eventuel fælleseuropæisk regulering på området for varetægtsfængsling. Det er naturligvis ikke holdbart, hvis nogle medlemsstater ikke overholder EMRK, men jeg mener ikke, at fælles EU-regler er vejen frem. Det er min klare opfattelse, at spørgsmålet om, hvordan man skal kunne varetægtsfængsle, og hvordan denne varetægtsfængsling skal foregå, er et anliggende, som bedst håndteres på nationalt niveau. Hvis der er medlemsstater, som i den forbindelse ikke overholder basale rettigheder, kan dette jo håndteres juridisk ved EU-Domstolen eller Menneskerettighedsdomstolen.

Selvom sådanne tiltag vil være omfattet af retsforbeholdet, vil regeringen derfor aktivt følge med i drøftelserne med henblik på, at danske interesser varetages.

Søren Søndergaard: Modsat regeringen er Enhedslisten tilhængere af tiltag som dette. Medlemslandene har altid mulighed for at gøre det bedre end minimumsstandarderne, men man vil sikre et vist minimum i hele EU. Er regeringen forbeholdende over for dette, fordi det kan få konsekvenser for Danmark?

Justitsministeren: Kommissionen adresserer to problemer med de fælles regler for varetægtsfængsling. Det ene er, at reglerne skulle fremme den frie bevægelighed – det har jeg svært ved at se. Det andet er, at reglerne skulle sikre, at man ikke krænker Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Det må adresseres et andet sted.

Kan de fælles regler for varetægtsfængsling have konsekvenser for Danmark? Ikke direkte, fordi reglerne er omfattet af retsforbeholdet. Men det kan muligvis påvirke Danmark indirekte i forbindelse med f.eks. udleveringsbegæring, hvor man vil forholde sig til den fælleseuropæiske regulering i de lande, som man begærer udlevering fra. Men det afhænger selvfølgelig af reglernes indhold.

Søren Søndergaard: Jeg mener, at det vil have en positiv effekt i forbindelse med udlevering. Lige nu er der lande, vi ikke kan udlevere til, fordi afsoningsforholdene er for dårlige. Hvis der var en fælles, accepteret standard, ville det være lettere at udvise udlændinge til strafafsoning i et bestemt EU-land.

Da jeg spurgte til konsekvenserne for Danmark, mente jeg, om der vil være områder, hvor Danmark ikke vil kunne leve op til minimumsstandarden?

Justitsministeren: Jeg kan ikke forestille mig, at Danmark ville komme under den minimumsstandard, der ville blive lagt. Men jeg ved jo ikke, hvad minimumsstandarden ville være.

Hvad angår afsoning i hjemlandene, oplever vi for alvor problemer i forbindelse med afsoning og ikke varetægtsfængsling. Og der er det rigtigt, at vi har det problem, at en række lande ikke er hurtige nok til at sagsbehandle til at modtage egne borgere til afsoning. Problemstillingen med de – vist nok – rumænske fængsels ringe standard er faktisk blevet løst.

3. Rådskonklusioner om EU-strategien for barnets rettigheder

– *Vedtagelse*

KOM (2021) 0142

Rådsmøde 3816 – Bilag 2 (samlenotat side 10)

Justitsministeren: Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet.

Det overordnede formål med rådskonklusionerne er at sætte fokus på beskyttelse og fremme af børns rettigheder i EU og resten af verden. Rådskonklusionerne udspringer af Kommissionens strategi for barnets rettigheder, der blev offentliggjort tidligere i år. Med rådskonklusionerne understreges vigtigheden af, at strategien om barnets rettigheder udmøntes i konkrete tiltag og løsninger i de enkelte medlemslande.

Regeringen er positiv over for, at der sættes fokus på beskyttelse og fremme af børns rettigheder, og at der lægges op til et målrettet arbejde i EU med sikring heraf. Det er forventningen, at rådskonklusionerne vil blive vedtaget på rådsmødet.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

4. Den Europæiske Anklagemyndighed (EPPO)

– *Statusorientering*

Rådsmøde 3816 – Bilag 2 (samlenotat side 14)

Justitsministeren: På det seneste rådsmøde i juni orienterede det daværende formandskab om, at EPPO nu var funktionsdygtig, og der blev gjort status over medlemsstaternes pligt til at udpege europæiske delegerede anklagere.

På det kommende rådsmøde forventes fokus at være på medlemsstaternes arbejde med at udpege europæiske delegerede anklagere, ligesom der sandsynligvis vil blive orienteret om de opgaver og projekter, som EPPO aktuelt beskæftiger sig med.

Som bekendt deltager Danmark som følge af retsforbeholdet ikke i samarbejdet om EPPO.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

Punkt 3. Rådsmøde nr. 3815 (miljø) 6. oktober 2021

EUU alm. del (20201) – Bilag 832 (kommenteret dagsorden)

Udlændinge- og integrationsministeren og **justitsministeren** forelagde på vegne af miljøministeren henholdsvis klimapunkterne og miljøpunktet til orientering.

1. Fit for 55-pakken

– *Udveksling af synspunkter*

KOM (2021) 0550

EU-note (20201) – E 42 (EU-nyt om klar til 55-pakken)

a) Forslag om revision af kvotehandelsdirektivet

KOM (2021) 0551

Rådsmøde 3815 – Bilag 2 (samlenotat side 2)

Punktet blev behandlet samlet under rådsmødets punkt 1e.

b) Forslag om revision af byrdefordelingsforordningen

KOM (2021) 0555

Rådsmøde 3815 – Bilag 2 (samlenotat side 20)

Punktet blev behandlet samlet under rådsmødets punkt 1e.

c) Forslag om revision af LULUCF-forordningen

KOM (2021) 0554

Rådsmøde 3815 – Bilag 2 (samlenotat side 29)

Punktet blev behandlet samlet under rådsmødets punkt 1e.

d) Forslag om revision af CO2-standarder for nye personbiler og nye varevogne

KOM (2021) 0556

Rådsmøde 3815 – Bilag 2 (samlenotat side 41)

Punktet blev behandlet samlet under rådsmødets punkt 1e.

e) Forslag om oprettelse af en social klimafond

KOM (2021) 0568

Rådsmøde 3815 – Bilag 2 (sammenotat side 54)

Udlændinge- og integrationsministeren: Det slovenske formandskab har planlagt, at der på rådsmødet skal være en første overordnet udveksling af synspunkter om de forslag i »Fit for 55«-pakken, der behandles under miljørådsformationen. Det drejer sig om revisionen af et kvotehandelssystemet, byrdefordelingsforslaget, LULUCF-forordningen og CO₂-standarder for nye personbiler og varevogne samt forslaget om den sociale klimafond.

Regeringen hilser generelt »Fit for 55«-pakken velkommen. Der er lagt op til en historisk modernisering af klima- og energilovgivning, der skal være med til at udmønte EU's opjusterede klimamål for 2030. Overordnet er det vigtigt for os, at pakken udmøntes så ambitiøst og omkostningseffektivt som muligt, og at den sender EU på sikker kurs – ikke kun mod at nå EU's klimamål for 2030, men også mod klimaneutralitet senest i 2050.

På klimaområdet arbejder regeringen derfor aktivt for, at EU's kvotehandelssystem fortsat er hjørnestenen i EU's klimapolitik. Regeringen ønsker bl.a. at styrke og udvide kvotehandel i Unionen. Det er samtidig vigtigt at understrege, at kvotehandelssystemet ikke kan stå alene; det er helt centralt, at det understøttes af anden lovgivning på klimaområdet i EU. Regeringen byder f.eks. Kommissionens forslag om en udfasningsdato for nye fossile personbiler og varevogne velkommen. Det har regeringen arbejdet på i flere år, bl.a. ved at samle en bred koalition af andre lande.

Regeringen vil i forhandlingerne ligeledes have fokus på, at den grønne omstilling i EU er både ambitiøs og socialt retfærdig, og at der i den forbindelse tages udgangspunkt i, at der netop er afsat et historisk højt niveau af midler til grøn omstilling. Vi er i gang med at analysere forslagene nærmere, inklusive de potentielle økonomiske konsekvenser for Danmark med henblik på at kunne tage stilling til forslagene.

Erling Bonnesen: Jeg sender spørgsmål skriftligt.

Kim Valentin: I Venstre mener vi, at »Fit for 55«-dagsordenen er en utrolig vigtig dagsorden. Det ville være interessant at drøfte det med klimaministeren en dag på en ordentlig måde. Det er ikke en lille ting, det er en stor ting.

Søren Søndergaard: Enhedslisten er rimelig kritisk over for hele »Fit for 55«-projektet, fordi målsætningen i projektet betyder, at man ikke lever op til Parisaftalen, og at temperaturerne stiger med mere end 1,5 grader – op i nærheden af 2,5 grader. Man forestiller sig, at man kan forhandle med naturen – det tror vi ikke på, man kan.

Ministeren roser udfasningen af fossilbiler. Hvilket årstal er det ifølge målsætningen, at fossilbiler skal være udfaset? Ifølge regeringens egen plan var det senest 2030, hvilket er meget sent i forhold til at nå målsætningerne i Parisaftalen. Er EU's årstal for udfasningen før 2030, siden regeringen roser det?

Udlændinge- og integrationsministeren: Først til Kim Valentin og Erling Bonnesen: Jeg er sikker på, at får I får mere ædruelige svar på de tekniske spørgsmål, hvis I stiller dem skriftligt.

Til Søren Søndergaard: I Kommissionens forslag er slutdatoen for udfasningen af fossilbiler i 2035. Det har regeringen arbejdet på i flere år, bl.a. ved at samle en bred koalition af andre lande. Målet om en udfasningsdato i EU indgår også i den transportaftale, som vi indgik sidste år.

2. Rådskonklusioner om forberedelse af FN's klimakonference COP26 (1.-12. november 2021)

– Vedtagelse af rådskonklusioner

Rådsmøde 3815 – Bilag 2 (sammenotat side 68)

Udlændinge- og integrationsministeren: Klimakonferencen COP26 finder sted i Glasgow i Skotland. Mødet blev udskudt på grund af covid-19. På rådsmødet skal der vedtages rådskonklusioner om EU's prioriteter og ambitionsniveau for COP26. I FN's klimaforhandlinger forhandler Danmark via EU.

Regeringen kan som udgangspunkt støtte det udkast til rådskonklusioner, der på nuværende tidspunkt forelægger fra det slovenske formandskab. Vi forventer dog, at der på selve rådsmødet vil være en drøftelse af den del af teksten, som omhandler fælles tidsrammer for parternes klimabilag. En større gruppe af lande – heriblandt Danmark – støtter en EU-position til fordel for, at alle parter under Parisaftalen skal have en femårig fælles ramme. En mindre gruppe af medlemsstater ønsker derimod en tiårig ramme. Vi håber, at der kan opnås enighed inden rådsmødet, men det er ikke sikkert.

Regeringen er desuden af den overordnede opfattelse, at EU skal sende et klart signal om dels situationens alvor i tråd med konklusionerne i IPCC's seneste rapport samt vilje til fortsat lederskab på klimaområdet, fordi verdens øjne hviler på Europa.

Det er vigtigt, at EU i den forbindelse understreger sin utvetydige opbakning til Parisaftalen, cementerer vigtigheden af at svare på, hvad videnskaben fortæller os samt arbejder for, at andre parter øger deres ambitioner og handlinger. Derigennem kan vi bidrage til at få hele verden med op i gear. Det indebærer også, at EU skal arbejde for at få vedtaget de sidste dele af Parisaftalens regelsæt. Det omhandler bl.a. fastsættelse af robuste regler for markedsmekanismer og handel med CO₂-kvoter, rapportering af parternes klimaindsats samt en beslutning om den fælles tidsramme. Det er derudover vigtigt, at EU antager en konstruktiv og ambitiøs tilgang til diskussionerne i Glasgow om bl.a. tilpasning, tab og skader og langsigtede emissionsstrategier.

Regeringen arbejder også for, at EU sender et stærkt signal om vores fortsatte indsats for at mobilisere finansiering til at understøtte ulandenes omstilling og tilpasning til klimaforandringerne. Klimafinansieringen omfattes af Ecofin-rådets rådskonklusioner, og regeringens holdning hertil fremlægges i forbindelse med forelæggelsen heraf. I disse rådskonklusioner om COP26 er der dog arbejdet aktivt for at få reflekteret, at EU anerkender behovet for en bedre balance i støtten i forhold til tilpasning og reduktioner.

Derudover støtter regeringen en ambitiøs EU-tilgang til opstarten af drøftelsen om det nye klimafinansieringsmål efter 2025. Det nye klimafinansieringsmål skal bedre understøtte de mest sårbare lande, herunder på områder som klimatilpasning og modstandsdygtighed.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

3. Kommissionens meddelelse til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget: Ny EU-skovstrategi 2030

– *Udveksling af synspunkter*

KOM (2021) 0572

Rådsmøde 3815 – Bilag 1 (sammenotat)

EUU alm. del (20181) – Bilag 716 (udvalgsmødereferat side 1103, rådskonklusioner om evaluering forelagt 12/4-19)

EUU alm. del (20191) – Bilag 140 (udvalgsmødereferat side 94, forventninger til skovstrategi forelagt 11/10-19)

Justitsministeren: Kommissionen har fremlagt en meddelelse om den nye EU-skovstrategi for perioden frem mod 2030. Strategien er forankret i den europæiske grønne pagt og EU's biodiversitetsstrategi og er tæt knyttet til »Fit for 55«-pakken. Strategien fastlægger den overordnede ramme for EU's tilgang på skovområdet. Den skal sikre en bæredygtig og multifunktionel skovdrift, der bl.a. skal bidrage til bioøkonomien, til kampen mod klimaforandringerne og beskyttelse af biodiversiteten.

Regeringen hilser skovstrategien velkommen som et godt afsæt for en velkoordineret og styrket indsats for skovene i EU og for fremme af bæredygtig skovdrift. Regeringen finder, at strategien med rette har identificeret et behov for øget beskyttelse af skovenes biodiversitet og for at styrke skovenes bidrag til begrænsning af den globale opvarmning.

Vi ser frem til udrulningen af strategien og vil løbende tage stilling til de konkrete forslag og initiativer, som Kommissionen måtte komme med.

Kim Valentin: Jeg vil stille mine spørgsmål skriftligt.

Søren Søndergaard: Hvad er grunden til, at regeringen støtter et forslag til en klimapakke for EU, som med hundrede procents sikkerhed betyder, at man ikke kan nå Parisaftalens mål? Det er jo oplagt, at de 55 pct. betyder, at man ikke kan nå målet. Jeg kan få svaret skriftligt, og ellers er det bare en kommentar.

Rasmus Nordqvist: Jeg vil også nøjes med en kommentar, som ministeren kan overlevere til sin kollega. Det er vigtigt, at man fra regeringens side også arbejder på, at der kommer et loft over forbrug af træbiomassen. Loftet kan f.eks. bestemmes ud fra, hvad vi er i stand til producere bæredygtigt i Europa.

Det er også vigtigt, at skovstrategien kommer til at fungere i samspil med f.eks. naturgenopretningsdelen – ét er produktionen i skovene, noget andet er biodiversitetsspørgsmålet og bevarelsen af de meget få gamle skove, vi har tilbage, og hvordan vi kan lægge gode planer for det.

4. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

5. Siden sidst

a) Forslag om at sikre lige vilkår for bæredygtig flytransport ("ReFuel Aviation")

KOM (2021) 0561

KOM (2021) 0561 – Bilag 1 (grund- og nærhedsnotat)

Udlændinge- og integrationsministeren: Kommissionen har som en del af »Fit for 55«-pakken fremsat et forslag om et europæisk iblandingskrav til luftfarten. Det kaldes »ReFuelEU Aviation«. Forslaget har til hensigt at sikre, at den stigende andel af den brændstof, som luftfarten i EU anvender, er bæredygtig. Ligeledes at der sikres lige konkurrencevilkår for luftfartssektoren i EU, så luftfartens CO₂-udledning reduceres. Konkret indeholder forslaget et europæisk iblandingskrav af et bæredygtigt flybrændstof med underkrav om iblanding af syntetiske flybrændstoffer. Forpligtelsen til iblanding pålægges brændstofleverandører i europæiske lufthavne, mens lufthavnsoperatører vil være forpligtede til at tanke en vis andel brændstof i en EU-lufthavn for at undgå CO₂-lækage.

Fra regeringens side er det en vigtig prioritet, at EU har et højt ambitionsniveau for brug og iblanding af bæredygtige flybrændstoffer. Det er ligeledes en prioritet, at niveauet fastsættes, så det sikrer en efterspørgsel, der kan drive en ambitiøs udvikling, produktion og anvendelse af bæredygtige flybrændstoffer uden at kompromittere brændstoffernes bæredygtighed.

Det slovenske EU-formandskab går foreløbigt efter at opnå en generel indstilling til forslaget på transportrådsmødet den 9. december 2021. Klimaministeren vil derfor vende tilbage til udvalget med henblik på at drøfte sagen mere detaljeret inden da.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

Punkt 4. Rådsmøde (retlige og indre anliggender) den 7.-8. oktober 2021

EUU alm. del (20201) – Bilag 832 (kommenteret dagsorden)

Udlændinge- og integrationsministeren forelagde alle punkter til orientering.

5. Udfordringer med screening og frihedsberøvelse ved grænsen

– *Politisk drøftelse*

KOM (2020) 0612

Rådsmøde 3816 – Bilag 1 (samlenotat side 2)

EUU alm. del (20201) – Bilag 681 (udvalgsmødereferat side 338, pagt om migration og asyl forelagt 8/12-20)

Udlændinge- og integrationsministeren: Ambitionen er at få mere styr på, hvem der ankommer til Europa – også set fra et sikkerhedsperspektiv. Derfor er screening på grænsen, som foreslået af Kommissionen, vigtig. Screening vil ganske enkelt styrke sikkerheden og dermed kontrollen med den ydre grænse.

I den forbindelse er det vigtigt at anerkende, at tilbageholdelse og alternativer til tilbageholdelse er vigtige redskaber at kunne trække på – særligt set i lyset af, at screeningen maksimalt må vare 5 dage.

Se debatten under rådsmødets punkt 7b.

6. Situationen i Afghanistan – opfølgning

- *Orientering fra Formandskabet og Kommissionen*
Rådsmøde 3816 – Bilag 1 (sammenotat side 5)

Udlændinge- og integrationsministeren: Punktet om situationen i Afghanistan vil være et kort orienteringspunkt, hvor det slovenske formandskab, Kommissionen og EU-antiterrorkoordinatoren vil orientere om status over udviklingen i Afghanistan og opfølgningen på den erklæring, vi vedtog på det ekstraordinære RIA-møde den 31. august 2021.

Jeg er tilfreds med, at rådserklæringen afspejler regeringens ønske om at have fokus på at sikre tilstrækkelig hjælp i Afghanistan og i nærområderne, og at der opbygges kapacitet i regionen langs ruterne og i EU's nabolande til at yde beskyttelse, opbygge værdige modtageforhold samt sikre ordentlige levevilkår for flygtninge og værtssamfund.

Der er samtidig fokus på at arbejde med nabolande og transitlande med henblik på at understøtte bedre grænse- og asylhåndtering samt forebygge den illegale migration ud af regionen og at bekæmpe smugling af migranter og menneskehandel. På denne måde kan vi hjælpe flere flygtninge bedre, samtidig med at vi begrænser incitamentet til at søge videre mod Europa.

Vi skal selvfølgelig være opmærksomme på eventuelle migrationsbevægelser mod Europa, og derfor skal vi regulere EU's ydre grænser bedre og være meget opmærksomme på, at vi ikke skaber nye pull-faktorer gennem bl.a. vores kommunikation og handlinger.

Hvad sikkerhedsaspekterne angår, er det afgørende for Danmark at begrænse og arbejde for at forhindre den terrortrussel, der måtte udgå fra Afghanistan mod Vesten.

Jeg ser derfor også frem til at høre, hvad EU's antiterrorkoordinator har at fortælle om situationen i Afghanistan, og hvad der er sket siden vedtagelsen af erklæringen fra det ekstraordinære rådsmøde 31. august 2021.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

7. Den eksterne dimension af migration

a) Migrationshandleplaner: status

- *Orientering fra Kommissionen og formandskabet*
Rådsmøde 3816 – Bilag 1 (samlenotat side 11)

Udlændinge- og integrationsministeren: Udarbejdelsen af migrationshandleplanerne er en opfølgning på udenrigs- og udlændingeministrenes fællesmøde i foråret i år og enigheden om en større grad af koordinering, når det kommer til de indsatser, der iværksættes i tredjelande. Det er positivt, at der allerede er godt gang i arbejdet. Jeg er glad for, at handleplanen for Afghanistan er blandt de første.

Fra dansk side vil vi arbejde på, at ambitiøse og konkrete mål er inkluderet i planerne, da det vil øge muligheden for at monitorere fremskridt og resultater.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

b) Migrationssituationen på de forskellige ruter

- *Udveksling af synspunkter*
Rådsmøde 3816 – Bilag 1 (samlenotat side 11)

Udlændinge- og integrationsministeren: Det er bekymrende, at der hidtil i 2021 er set en stigning i antallet af irregulære ankomster til Den Europæiske Union. Og yderligere udfordringer – som bl.a. situationen i Afghanistan – lurer i horisonten.

Jeg vil på rådsmødet understrege, at løsningen på den illegale migration mod Europa er delt i tre:

1. Der skal sættes massivt ind i nærområderne. Her bidrager vi og mange andre med humanitær bistand. Vi bidrager bl.a. til Den Internationale Røde Kors Komité (ICRC) og FN's flygtningeorganisation, UNHCR. Men læren fra Syrien-krisen viser, at flygtninge og irregulære migranter vil begive sig ud på ruterne mod Europa, hvis vi ikke også sikrer ordentlige levevilkår for dem. At en sådan tilgang også betyder, at vi kan hjælpe flere bedre, øger blot betydningen af denne tilgang. I nærområdet, langs ruterne mod EU og i EU's nabolande skal vi hjælpe med at opbygge kapacitet i grænse- og asylhåndtering. Kun på den måde kan vi sende det klare signal, at det skal ske på lovlige og regulerede vis, hvis man vil til Europa.
2. EU's ydre grænser skal forstærkes og screening af irregulære migranter sikres. Først da får vi kontrol med, hvor mange og hvem der kommer hertil.
3. Der skal mere gang i udsendelsesarbejdet. De, der ikke har ret til at opholde sig i EU, skal sendes hjem. Det vil sende et klart signal om, at der ikke er fri indvandring hertil, hvis man har fået afslag på asyl.

Alex Ahrendtsen: Vi har ved flere lejligheder diskuteret grænsebevogtningen og indvandringen. I den forbindelse har vi også drøftet Ungarns meget visionære tilgang, som i sin tid skabte en del debat rundt omkring i Europa, også i Danmark. Jeg vil rose ministeren for de seneste udmeldinger, hvor ministeren klart tilkendegiver, at Ungarn har haft fat i den lange ende, når det kommer til grænsebevogtning ved hjælp af bl.a. hegn og andre foranstaltninger.

Jeg vil også gerne rose ministeren for at have hjulpet de baltiske lande imod den trussel, som Belarus har igangsat ved at lade flygtninge passere til Europa. De bruger simpelthen den tyrkiske metode til at true de europæiske lande til at makke ret. Det er yderst glædeligt, at ministeren er nået frem til den erkendelse.

Vurderer ministeren, at hans ministerkolleger er villige til at sikre grænserne yderligere? De ting, der er sat i værk nu, er jo ikke nok. Frontlinjestaterne i Sydeuropa – Grækenland, Spanien, Italien – er voldsomt udsatte, det samme er den østlige flanke. Og det er jo lande, der i forvejen kæmper med økonomien, så det kan være svært for dem oven i købet at skulle beskytte de ydre grænser for os andre. Jeg ved godt, at ministeren ikke kan afsløre, hvad andre landes ministre siger, men er der en villighed til at gøre yderligere for at sikre Europa i form af f.eks. øget grænsekontrol, hegn, overvågning osv., både til vands og til lands?

Anne Sophie Callesen: Tak til ministeren for at skitsere sine tre bud på, hvilke ben denne indsats skal gå på. Jeg synes helt grundlæggende, at der mangler det ben, der handler om et fælles ansvar for de flygtninge, der kommer til Europa. Det er urimeligt over for landene ved den ydre grænse, at de skal tage et større ansvar end alle andre. Jeg er bange for, at vi ikke er enige, og jeg savner en ærlig udmelding om, hvorvidt man fra dansk side er villig til at tage et ansvar for dem, der har krav på asyl i Europa. Der skal ikke være nogen tvivl om, hvad Radikale Venstres holdning til den sag er: Et fælles ansvar for at fordele flygtningene i Europa er forudsætningen for, at vi kan have en hård ydre grænse.

Peter Seier Christensen: Det er selvfølgelig meget fint, hvis vi kan få en hurtig screening ved grænsen, men langt de fleste afviste asylansøgere bliver jo hængende og sendes aldrig hjem. Problemet opstår altså i samme øjeblik, de træder ind på europæisk grund, uafhængig af deres ret til asyl eller ej. Hvordan vil man hjemsende de personer, som man ved hjælp af screeningen vurderer ikke skal asylbehandles?

Kim Valentin: I Venstre er vi også af den holdning, at de ydre grænser skal være stærke. Vi skal styrke de ydre grænser, og det skal foregå under ordnede forhold. Screening og frihedsberøvelse ligger ikke lige til højrebenet, men det kan jo være nødvendigt, hvis man skal have en stærk ydre grænse. Derfor er det et spørgsmål om, hvordan man sikrer overholdelsen af de internationale forpligtelser, når man foretager screeninger og frihedsberøvelser ved grænsen. Vi vil derfor følge nøje med i, hvad der sker på dette område.

Udlændinge- og integrationsministeren: Til Alex Ahrendtsen: Jeg mener, der er mange ting at kritisere Ungarns regering for: bl.a. behandlingen af homoseksuelle, retssystemet, medier. Men det er rigtigt, at jeg har sagt, at man ikke skulle have kritiseret Ungarn for at bygge en fysisk barriere på grænsen til Serbien. Det kan jeg i bagklogskabens ulideligt klare lys se nu. Det er mit forsøg på at støtte de lande – Spanien, Bulgarien, Grækenland, Litauen og andre lande – som gør noget lig-

nende i dag. De skal ikke udskammes af lande, der ikke har en ydre landegrænse, de skal derimod møde opbakning, da det er en fælles europæisk opgave at sikre de ydre grænser.

Hvad er min vurdering af andre landes vilje til at styrke den ydre grænse? Jeg oplever egentlig noget i retningen af konsensus om, at der skal være øget fokus på at styrke den ydre grænse som en forudsætning for at kunne ophæve de indre. Vi har i Schengensamarbejdet haft mere travlt med at ophæve de indre grænser end med at sikre de ydre. Jeg plæderer på rådsmøder, i offentligheden og over for Kommissionen for, at EU skal medfinansiere fysiske barrierer på den ydre grænse, hvis der er behov for det. Jeg betragter det som en europæisk opgave. Det er der ikke helt opbakning til fra Kommissionens side, men det er der fra flere forskellige EU-medlemslande.

Til Anne Sophie Callesen: Det er rigtigt, at jeg nævner de tre elementer: nødhjælp tæt på konflikterne, styrkelse af grænsen og udsendelse, som også er en virkelig vigtig komponent. Hvis folk har oplevelsen af, at man de facto kan blive i Europa, selv om man har fået afslag på asyl, er det i sig selv med til at skabe en migrationsstrøm mod Europa, selvom der ikke er noget grundlag for asylretlig beskyttelse. Anne Sophie Callesen giver udtryk for, at Radikale Venstre ønsker at koble en fjerde komponent på, nemlig obligatorisk fordeling af de flygtninge, der får asylstatus i Unionen. Det er ikke den danske regerings synspunkt, så det er rigtigt, at vi er uenige.

Men netop emnet om flygtningefordeling skaber forhandlingsmæssige problemer i arbejdet med at indgå en europæisk pagt for asyl og migration. Flere lande vil først indgå en pagt, når alle elementer af pagten er forhandlet på plads frem for at vedtage enkelte elementer af pagten ad gangen. Disse lande vil ikke forpligte sig til at screene og asylbehandle, hvis lande længere væk fra de ydre grænser ikke forpligter sig til at tage imod flygtninge som led i en fordelingsordning. Vi har fra dansk side udmeldt, at vi meget gerne udviser solidaritet på alle mulige andre måder, f.eks. ved at hjælpe disse lande med udsendelser, med at bevogte grænsen eller med asylbehandling i form af udstationeret personale fra den danske udlændingestyrelse. Men ikke ved, at der er en obligatorisk fordeling af flygtninge.

Til Peter Seier Christensen: Det er desværre rigtigt, at rigtig mange af dem, der i dag får afslag på asyl, ender med at blive. Udsendelse er derfor en vigtig komponent. Lige nu støtter Danmark Balkan og snart også Tyrkiet i projekter via IOM, som er FN's organisation for migration. Projekterne handler om at få udsendt folk uden lovligt ophold.

I sidste uge fik jeg besøg af Grækenlands minister for migration og asyl, Notis Mitarachi, som ville høre mere om danske udrejsecentre og den danske hjemrejsestyrelses arbejde med at få udsendt dem, der har fået afslag på asyl, da vi har nogle gode erfaringer i Danmark. Det vil vi meget gerne bidrage til, fordi asylpolitikens legitimitet står og falder med, om vi faktisk er i stand til at udsende dem, der har fået afslag.

Til Kim Valentin: Jeg er glad for, at I vil følge nøje med, for jeg mener, at det er vigtigt med åben debat om dette emne. Vi danskere skal i vores trygge, velstående samfund passe på, at vi ikke bare læner os tilbage og holder os for næsen, når vi i fjernsynet ser, at Grækenland og Litauen opfører mure. Folketinget såvel som befolkningen må forholde sig til, at der foregår noget ved de ydre grænser, hvis vi vil have frihandel, og der ikke skal stå en grænsebetjent nede ved Kruså. Det er nogle svære balancer bl.a. Grækenland og Litauen skal finde. De skal insistere på, at der er en

grænse. Der er ikke fri indvandring. Men de skal gøre det på en måde, hvor vi opretholder asylretten og agerer inden for rammerne af de internationale konventioner. Det er vigtigt for vores europæiske selvforståelse – vores værdighed og demokratiske idealer – at det foregår helt transparent, så det ikke tilfalder en grænsevagt at gøre det beskidte arbejde, mens vi sidder og synger højt fra »Højskolesangbogen«. Vi skal vide, hvad der foregår.

Alex Ahrendtsen: Ministeren er fortaler for, at der skal bruges flere EU-midler til fysiske barrierer ved de ydre grænser. Hvor mange EU-midler? Hvor skal de komme fra? Og hvilke fysiske barrierer taler ministeren om?

Jeg deler ministerens vurdering af, at der er sket noget i EU. Hvor man i 2015 havde antaget en halleluja-tilgang, har virkeligheden siden hen indfundet sig. Udskældte Ungarn har vist sig at være fremsynede og har vist rettidig omhu. Men Kommissionen tøver, og derfor er vi slet ikke i mål. Danmark er stadigvæk udsat, og derfor er det ikke nok, at vi kun sikrer de ydre grænser; vi bliver nødt til også at sikre den danske grænse i en sådan grad, at vi aldrig genoplever 2015-invasionen. Vil regeringen sætte sig i spidsen for at sikre den danske grænse, så vi til enhver tid kan afvise befolkningsgrupper, der dukker op?

Anne Sophie Callesen: Jeg fik slået fast – som forventet – at vi ikke er enige. Hvad er årsagen til, at man ikke vil tage det fælles ansvar for at fordele flygtningene? Solidariteten ligger i at sikre de ydre grænser og yde nærområdebistand – hvor man i øvrigt ikke ønsker at øge udviklingsbistanden. Hvordan er det udtryk for solidaritet, at Sydeuropa og de baltiske lande skal stå alene med ansvaret for dem, der har krav på asyl i Europa?

Jeg er enig med ministeren i, at vi skal åbne øjnene for, hvad der foregår. Det kan der ikke være to holdninger om. Lad os åbne øjnene for, at kontrollen med Frontex' operationer er mangelfuld, og at de har svært ved at skaffe medarbejdere til den interne kontrol. Vil ministeren arbejde for at afsætte de nødvendige ressourcer til at overvåge Frontex' indsatser? I Radikale Venstre støtter vi den fælles indsats via Frontex frem for bilaterale samarbejder – for slet ikke at tale om Polens unilaterale indsats, hvor der er efterretninger om, at man skubber migranter tilbage mod Belarus i en skov, hvor der nu er fundet mindst fire lig.

Søren Søndergaard: Jeg er meget enig med ministeren i, at folk kan opsætte alle de grænsehegn og -mure, som de har lyst til – så længe det ikke forhindrer muligheden for at søge asyl. Spørgsmålet er, om den tilføjelse er helt forstået af dem, som ministeren roser så meget og samarbejder med.

Vi har lige været nede i Europarådet, hvor vi oplevede den ungarske udenrigsminister holde et meget lidenskabeligt forsvar for at holde folk ude for at beskytte den kristne kulturarv mod fremmede. Så han har i hvert fald ikke forstået det. Det lader også til, at der er problemer med at forstå det i Polen. I Grækenland har vi set eksempler på pushbacks, som på ingen måde lever op til kravet om at give folk ret til at søge asyl. Præcis ligesom den mur, som Tyrkiets præsident, Recep Tayyip Erdoğan, har rejst mod Syrien for at forhindre folk i at søge asyl. Nogle steder bliver de endda skudt, og det er jo svært at søge asyl, hvis man er død. Og det er med grænseovervågning betalt af EU. Ministerens troværdighed vil i sidste ende blive afgjort af, om ministeren formår at holde fast

i, at man skal have ret til at søge asyl – ikke bare i snak, men også i handling. I øjeblikket leverer vi jo penge og bidrag til lande – f.eks. til Tyrkiets grænseværn – som ikke overholder den dualisme.

Virkeligheden er, at hegn og mure kun er symptombehandling. Og man bliver nødt til at bruge mere og mere radikale midler for at forsvare hegnene, fordi der kan klippes huller i dem. Og murene kan sprænges i luften. Jeg er enig med Radikale Venstre i, at balancen mellem at gøre noget ved de grundlæggende elementer og at holde folk ude stadigvæk er helt skæv. Det viser sig jo – hvis jeg har forstået det korrekt – at udviklingsbistand skal bruges til at understøtte opbygningen af hegn. Der er ikke meget tilbage af den Marshallhjælp, nogen snakkede om at lancere i en valgkamp. Problemerne løses ikke af, at man giver småpenge til nogle lejre. Der skal helt andre midler til. Men det må vi jo vente på.

Kim Valentin: Jeg vil gerne kvittere for, hvad jeg opfattede som ministerens invitation til en fortsat åben drøftelse af grænsebevogtning, hvor man får nuancerne med. Det oplever jeg nemlig ikke altid, at man gør. At pege fingre af EU, som er ansvarlig for at have hjulpet flest flygtninge gennem de senere år, er vanskeligt for mig at gøre. EU er på mange måder gået foran. Det er rigtigt, at det kunne være bedre nogle steder, men sådan er det jo på alle områder – der er altid noget, man kan blive bedre til.

Hvis vi ikke sikrer de ydre grænser, så får vi nogle forhold, som gør, at de, der kommer til Europa, får det endnu værre. Derfor må vi selvfølgelig styre flygtningetilgangen til Europa. Og så er spørgsmålet: Hvad er en flygtning? Hvad er en migrant? Det er ikke altid så simpelt at svare på. Venstres holdning er, at screening og frihedsberøvelse er en måde at gøre det på, så længe det foregår under ordnede vilkår og med overholdelse af de internationale forpligtelser.

Udlændinge- og integrationsministeren: Alex Ahrendtsen spørger, hvor mange EU-midler der finansierer fysiske barrierer. Der findes et finansieringsinstrument til styrkelse af den ydre grænse, og de penge bruges på f.eks. videoovervågning. Man har dog ikke – i hvert fald ikke indtil videre – finansieret fysiske barrierer med det instrument. Jeg mener dog, at vi som europæisk fællesskab bør betale for fysiske barrierer for på den måde at tilkendegive en politisk blåstempling af, at fysiske barrierer er en del af løsningen. Derfor opfordrer jeg Kommissionen til at bruge dette finansieringsinstrument til at medfinansiere hegn. Det er dyrt for f.eks. Litauen at skulle sikre en landegrænse på 500-600 km mod Belarus.

Alex Ahrendtsen spørger også, om vi er indstillet på at sikre den danske grænse. Til det er svaret kort: Ja, det er vi. Grænsekontrol kan opskaleres på flere forskellige niveauer, men målet må være at sikre, at det ikke er nødvendigt. Det ville virkelig være en trist dag for Danmark, hvis der kommer en gammeldags grænsekontrol på grænsen til Tyskland, ligesom vi kender det fra »Olsen Bandens« tid. Der skal vi ikke hen – det er en sejr, at vi er kommet med i Schengensamarbejdet, og at der er mere fri bevægelighed i Europa. Styrkelsen af den danske grænse kunne bestå af nogle af de hjemler, som myndighederne har fået i sidste valgperiode, som f.eks. transportøransvar eller nødbremsen.

Anna Sophie Callesen spørger, hvorfor regeringen ikke ønsker fordeling af flygtninge i Europa. Jeg tror, at fordeling i sig selv vil virke som en pullfaktor, hvilket vil betyde, at flere vil sætte sig i bevægelse mod Europa. Litauen modtog sidste år 80 asylansøgere – denne sommer har de modtaget

4.000. De 4.000 vil ikke bo i Litauen, de vil bo i »Germany« eller »Sweden«, eller hvor de nu vil hen. Litauen tager sit arbejde alvorligt og screener asylansøgerne, tager deres fingeraftryk, indleder en asylsagsbehandling med appelinstanser og tolke og alt, hvad der skal til, og siger: Hvis I får asyl, så får I det her i Litauen. Det gør I sig selv, at færre tager den rute. Hvis Litauen begynder at fordele til Tyskland, Østrig, Holland, Sverige og andre steder, er jeg bange for, at mange flere vil begive sig ud på migrationsruterne med henblik på at søge asyl i Litauen, fordi der så er mulighed for at komme til en europæisk velfærdsstat med et højt socialt sikkerhedsnet. Det er jo lidt tragisk, men jeg tror, det er sådan, det er.

Det er korrekt, at vi ikke har foreslået – og heller ikke har planer om – at øge udviklingsbistanden. Vi bruger 0,7 pct. af Danmarks bni på det. Det er vi et af vist nok seks lande i verden, der gør. Det er rigtig mange penge. Du må ikke hænge mig op på det endelige beløb, men jeg tror, vi bruger ca. 16-17 mia. kr. om året på udviklingsbistand. Vi har omlagt økonomien inden for rammerne af udviklingsbistanden, og på den måde har vi kunnet bruge flere penge til at håndtere flygtningestrømme.

Frontex er et EU-agentur, og det er bedre, at vi har fælleseuropæiske agenturer, der hjælpe lande under pres, end at det foregår bilateralt – det er jeg sådan set enig i. Frontex er under kraftig vækst. Ambitionen er, at der skal være 10.000 grænsevagter. Det er de på nuværende tidspunkt slet ikke i nærheden af, og derfor går det rigtig stærkt. Det er først for ganske nyligt – eller meget snart – at de får interne menneskerettighedsofficerer. Og det er helt på sin plads, at de få styr på det.

Jeg ved ikke så meget om situationen på den polsk-belarusiske grænse, men jeg ved noget om den litauisk-belarusiske grænse, der også ligger i enorme skovområder. Vinteren er på vej, og det er ikke godt for den humanitære situation. Disse folk er ikke klædt på til en vinter på den østeuropæiske steppe. Jeg er dog lidt træt af, at medierne beskriver området som ingenmandsland, hvor man hverken kan komme ind i Litauen eller Belarus. Grænsen er meget tydelig, og med få meters mellemrum patruljerer grænsevagter fra hvert sit land. Så det er helt tydeligt, hvad der er Litauen, og hvad der er Belarus, og der er ikke noget ingenmandsland.

Det er korrekt, at Belarus har indført visumfrihed for en række mennesker, der er fløjet til Minsk fra bl.a. Bagdad og Tyrkiet, og som efter få overnatninger bliver kørt til grænsen af myndighederne – nogle steder bliver de endda skubbet over grænsen. Litauen ønsker derfor at bygge et hegn og signalere, at hvis man vil ind i Litauen, så er der en grænseovergang, og der kan man vise pas eller visum, eller man kan søge asyl. Asylretten er ikke sat ud af kraft i Litauen, og det var intet problem for danske medier at få adgang til grænseområdet og rapportere derfra.

Til Søren Søndergaard: Jeg tror faktisk, at vi er enige om, at man skal finde en balance mellem, at det er legitimt for et land at håndhæve sin grænse, samtidig med at det skal ske med de demokratiske og menneskeretlige værdier i behold. Hvad nytter det at forsvare Europa mod irregulær migration, hvis vi i bestræbelserne på at forhindre irregulær migration smider vores egne værdier over bord? I så fald har folk som Aleksandr Lukasjenko eller Recep Tayyip Erdoğan jo allerede vundet.

Den balance er dog lettere at tale om end at realisere i praksis. Lige nu forsøger lande som Spanien, Bulgarien, Grækenland, Polen og Litauen at finde balancen, og jeg tør ikke lægge hånden på kogepladen og påstå, at der ikke foregår krænkelser nogen af de steder. Men jeg oplevede i mit møde med den litauiske og den græske minister, at de var oprigtigt interesserede i at leve op til

begge hensyn og finde balancen. Jeg kunne godt tænke mig, at diskussionen om den dualisme blev bredt ud i det danske samfund. Det er vigtigt, at arbejdet med at finde balancen er transparent, så det ikke foregår i det gedulgte.

Alex Ahrendtsen: Jeg synes nu ikke, det er en »Olsen Banden«-grænse, men bare en god, gedigen grænse. Det ville da være alletiders for os alle. Vi kan jo håbe på, at der kommer sådan en grænse på et tidspunkt igen.

Det er skønt, at regeringen har viljen til at forsvare grænsen – i modsætning til den tidligere Venstre-regering, der jo svigtede totalt i 2015. Enhver nation har retten på sin side, når den vil forsvare sin grænse. Det er indiskutabelt. Man har altid lov til at forsvare sin grænse. Det lader til, at man har glemt det mange steder i Europa, fordi man sover sin tornerosesøvn. Sådan har det også været i Danmark, men man er heldigvis ved at vågne nu.

EU's ydre grænser er på mange måder et fatamorgana, fordi det ikke er EU's grænse – det er jo nationernes grænser. Det er nationer, der forsvare dem. I EU kan man ikke rigtig blive enige om, hvorvidt man skal allokere penge til de ydre grænser, fordi man godt ved, at det er nationernes egne grænser. Dertil kommer asylretten, som på mange måder udfordrer retten til at afvise personer. Er ministeren ikke enig i, at asylretten har udspillet sin rolle? Hvis vi skal kunne forsvare vore indre og ydre grænser, bliver vi nødt til at fjerne asylretten. Det er jo den, der gang på gang bliver udfordret, og som Aleksandr Lukasjenko og andre autoritære ledere udfordrer.

Anne Sophie Callesen: Jeg vil gerne opfordre ministeren til at blive bekendt med situationen i det, der netop er karakteriseret som et ingenmandsland mellem Belarus og Polen, hvor der altså er fundet mindst fire lig, efter den polske grænsevagt ifølge øjenvidneberetninger har skubbet mennesker tilbage og sagt: Hvis I kommer tilbage, slår vi jer ihjel – I skal ikke komme og søge asyl her. Jeg håber, vi kan være enige om, at det ikke er dén måde, vi skal beskytte de ydre grænser på i Europa. Og jeg håber, at ministeren vil søge information om situationen – også ved den polske grænse. For vi er meget enige om, at vi ikke skal lukke øjnene for nogen problemer – hverken de problemer, der er forbundet med manglende grænsebevogtning, men forhåbentlig heller ikke for de problemer, der er forbundet med en grænsebevogtning, som ikke respekterer de værdier, vi står for i Europa.

Udlændinge- og integrationsministeren: Alex Ahrendtsen spørger, om asylretten har udspillet sin rolle. Det synes jeg ikke. En af lektierne fra holocaust og anden verdenskrig er, at det er nødt til at være sådan, at man kan forlade sit land og søge beskyttelse i et andet land.

Anne Sophie Callesen beder mig om at blive bekendt med situationen på den polske grænse. Jeg har selvfølgelig læst avisartikler og forsøgt at blive bekendt med situationen på grænsen mellem Polen og Belarus. Jeg føler mig dog mere tryk ved at tale om den litauiske, fordi jeg lige har besøgt den. Som jeg forstår det, har polakkerne netop forlænget en undtagelsestilstand i grænseregionerne og indført en 30-kilometerszone, hvor f.eks. medier ikke har samme adgangsniveau. Det er i hvert fald en noget anderledes måde at håndtere det på end i Litauen. Det er gavnligt for os alle, at de fælles EU-agenturer er til stede ved grænserne, sådan at det er Europa, der er til stede, og at vi alle sammen har adgang til informationer. Uanset hvad skal alle menneskerettigheder overholdes,

herunder asylretten, som er en del af FN's flygtningekonvention og Den Europæiske Menneskerettighedskonvention – konventioner, som Polen har tiltrådt.

Alex Ahrendtsen: Ministeren inddrager holocaust, som på mange måder er det udsagte grundlag for asylretten. Der er noget underligt i, at de europæiske ofre for nazismens og stalinismens overgreb skal bære alverdens byrder, fordi vi har oplevet holocaust. Det er en lidt omvendt måde at retfærdiggøre asylretten på, og det kan ikke blive ved med at gå.

Vi kan ikke blive ved med at leve på baggrund af noget, der skete for 70-80 år siden. Vi må tage udgangspunkt i den virkelighed, der er i dag, som har ændret sig radikalt. Europa er et kontinent, hvor fødselstallet svinder, befolkningen er aldrende, og hvor vi ikke længere kan bære de byrder, som verdenssamfundet pålægger os på grund af den uro og det kaos, der er mange andre steder i verden.

Så kære minister: Er det ikke på tide, at vi griber sagen helt anderledes an? Vi må befri os fra historiens byrder. Vi skal ikke glemme dem, vi skal stadig lære af dem. Men de skal ikke diktere retningen. Det er nødvendigt at sikre vores grænser, have fysiske barrierer, sende folk hjem, afvise dem ved grænsen, om nødvendigt med de midler enhver nation har ret til. Er det ikke på tide?

Udlændinge- og integrationsministeren: Vi mener, det er på tide at omlægge dansk og europæisk asylpolitik. Vi forsøger at gøre det ved at flytte asylsagsbehandlingen uden for Schengenområdet. Det er lettere sagt end gjort. Men det er afgørende for os, at asylretten bevares.

8. Gennemførelse af interoperabilitet

- *Orientering ved Kommissionen og eu-LISA*
- *Udveksling af synspunkter*

Rådsmøde 3816 – Bilag 3 (samlenotat)

EUU alm. del (20201) – Bilag 681 (udvalgsmødereferat side 345, vedr. interoperabilitet forelagt 8/12-21)

Udlændinge- og integrationsministeren: Formandskabet har indbudt til en arbejdsfrokost. Her vil der blive gjort status over gennemførelse af interoperabilitet, som handler om digitaliseringen af den ydre grænse: implementeringen af en række it-systemer for visum, grænsekontrol og indre sikkerhed.

Efterfølgende vil det slovenske formandskab på selve rådsmødet opsummere resultatet fra frokostdrøftelsen.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

9. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

10. Siden sidst

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

Mødet sluttede kl. 14.07.